

OPISKELUHUOLLON SUUNNITELMA

Vetelin kunnan perusopetus

RAKKAUS
ROHKEUS
REIPPAUS

Hyvinvoiva lapsi oppii ja kasvaa

Sivistyslautakunta 2.6.2025

SISÄLTÖ

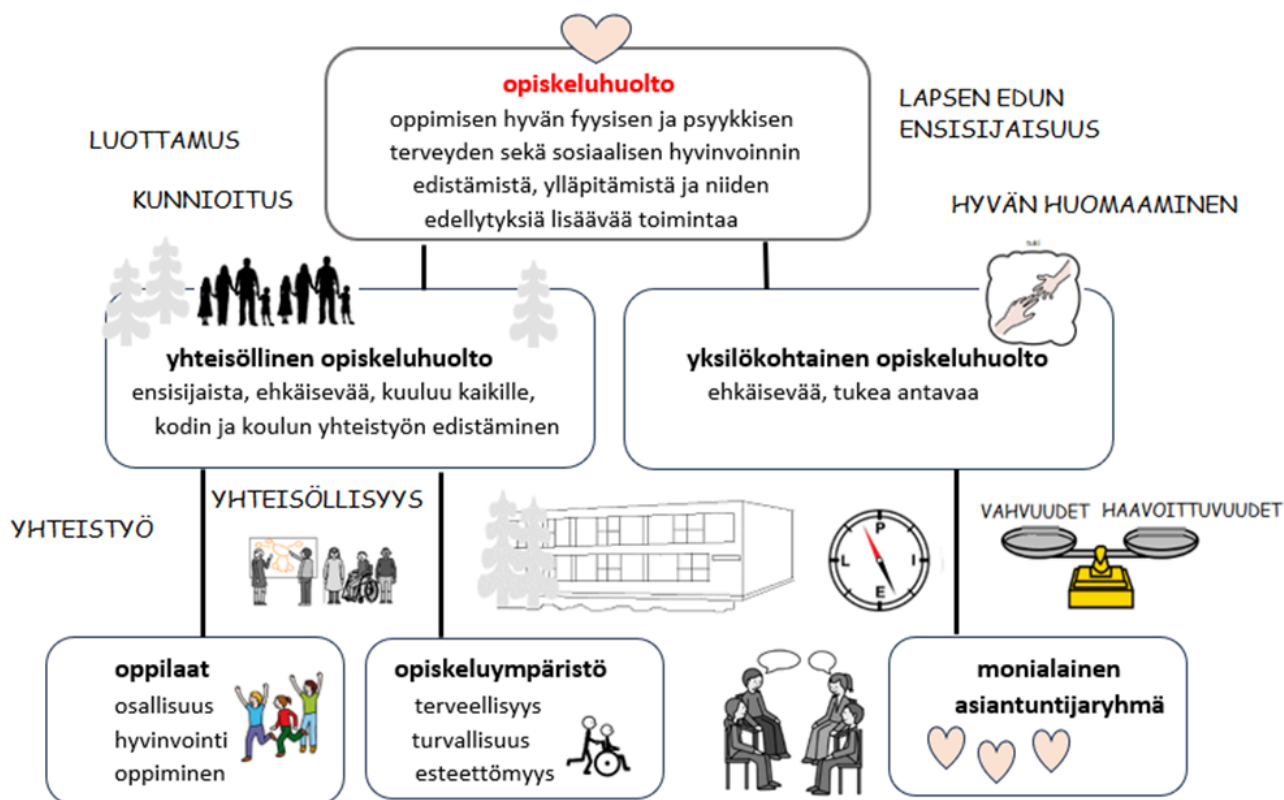
1 JOHDANTO.....	2
2 ARVIO OPISKELUHUOLLON KOKONAISTARPEESTA JA KÄYTETTÄVISSÄ OLEVISTA OPISKELUHUOLLON PALVELUISTA.....	3
2.1 Uusien työntekijöiden perehdyttäminen.....	9
3 YHTEISÖLLINEN OPISKELUHUOLTO.....	10
3.1 Yhteisövaikuttavuus Keski-Pohjanmaan alueella.....	11
3.2 Opiskeluhoollon ohjausryhmä.....	12
3.3 Koulukohtainen opiskeluhoolltoryhmä.....	12
3.4 Opiskeluhoollon tuki työyhteisössä.....	12
3.5 Koulun henkilöstö yhteisöllisessä opiskeluhoolllossa.....	13
3.6 Perusopetuksen siirtymävaiheet,luokkajaot ja tiedonsiirto	14
3.7 Oppilaan vaikuttamismahdollisuudet kouluyhteisössä.....	15
3.8 Tupakkatuotteiden ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen.....	16
3.9 Kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden tarkastukset.....	17
4 YKSILÖKOHTAINEN OPISKELUHUOLTO.....	18
4.1 Ohjautuminen kouluterveydenhuollon palveluihin.....	18
4.2 Ohjautuminen psykologipalveluihin.....	19
4.3 Ohjautuminen kuraattoripalveluihin.....	20
4.4 Monialainen asiantuntijaryhmä.....	20
4.5 Tehostuvan moniammatillisen tuen malli.....	21
4.6 Lapset puheeksi -menetelmä.....	23
4.7 Opiskeluhoollon moniammatillinen yhteistyö tehostetun ja erityisen tuen vaiheessa.....	23
4.8 Salassapito ja tiedonsaanti.....	24
5 YHTEISTYÖ MUIDEN TAHOJEN KANSSA.....	25
5.1 Hyvinvointialue.....	25
5.2 Sairaalakoulukonsultaatio ja sairaalakouluopetus.....	26
5.3 Poliisi ja ankkuritoiminta.....	26
5.4 Nuorisotoimi.....	27
6 KIUSAAMISEN, HÄIRINNÄN, VÄKIVALLAN JA SYRJIMISEN ENNALTAEHKÄISYN JA PUUTTUMISEN TOIMINTAMALLI.....	27
7 POISSAOLOJEN SEURAAMINEN JA NIIHIN PUUTTUMINEN.....	28
LIITE 1. Opiskeluhoollon monialaiset työryhmät.....	29
LIITE 2. Kirjallinen suostumus opiskeluhoolltoasian käsittelemiseksi.....	31
LIITE 3. Minne ottaa yhteyttä? -huoneentaulu.....	33
LIITE 4. Poissaolomalli ja keskustelupohjat.....	34

1 JOHDANTO

Tässä suunnitelmassa kuvataan opiskeluhuollon järjestäminen Vetelin esi- ja perusopetuksessa. Suunnitelman laatimisessa on ollut mukana oppilaita ja huoltajia, opiskeluhuollon henkilöstöä sekä perusopetuksen ja hyvinvointialueen toimijoita. Suunnitelman tekoon on saatu taustatukea alueellisesta oppimisverkostosta (AO) ja Suomen itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiö Iltalta. Paikallisella tasolla Vetelin kunnan oman opiskeluhuoltosuunnitelman suunnittelua ja toteuttamista ohjaa Keski-Pohjanmaan kuntien ja Kruunupyyn kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan kirjattu opiskeluhuollon kuvaus.

Opiskeluhuolto on ensisijaisesti ennaltaehkäisevää ja koko kouluyhteisöä tukevaa yhteisöllistä työtä. **Yhteisöllinen opiskeluhuolto** on kaikkien kouluyhteisössä työskentelevien yhteinen tehtävä. Oppilailla on lakisääteinen oikeus **yksilökohtaisiin opiskeluhuoltopalveluihin**, joita ovat kouluterveydenhuolto sekä kuraattori- ja psykologipalvelut. Opiskeluhuoltopalvelut järjestetään lähipalveluna, jolle opetuksen järjestäjä tarjoaa asianmukaiset tilat. Oppilaalla on oikeus saada maksutta opiskeluhuolto, jota opetukseen osallistuminen edellyttää. Opiskeluhuoltoa toteutetaan opetustoimen ja hyvinvointialueen suunnitelmallisena yhteistyönä oppilaiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Kunnan opiskeluhuoltosuunnitelma on tarkistettava aina vuoden kuluessa siitä, kun lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on tarkistettu.

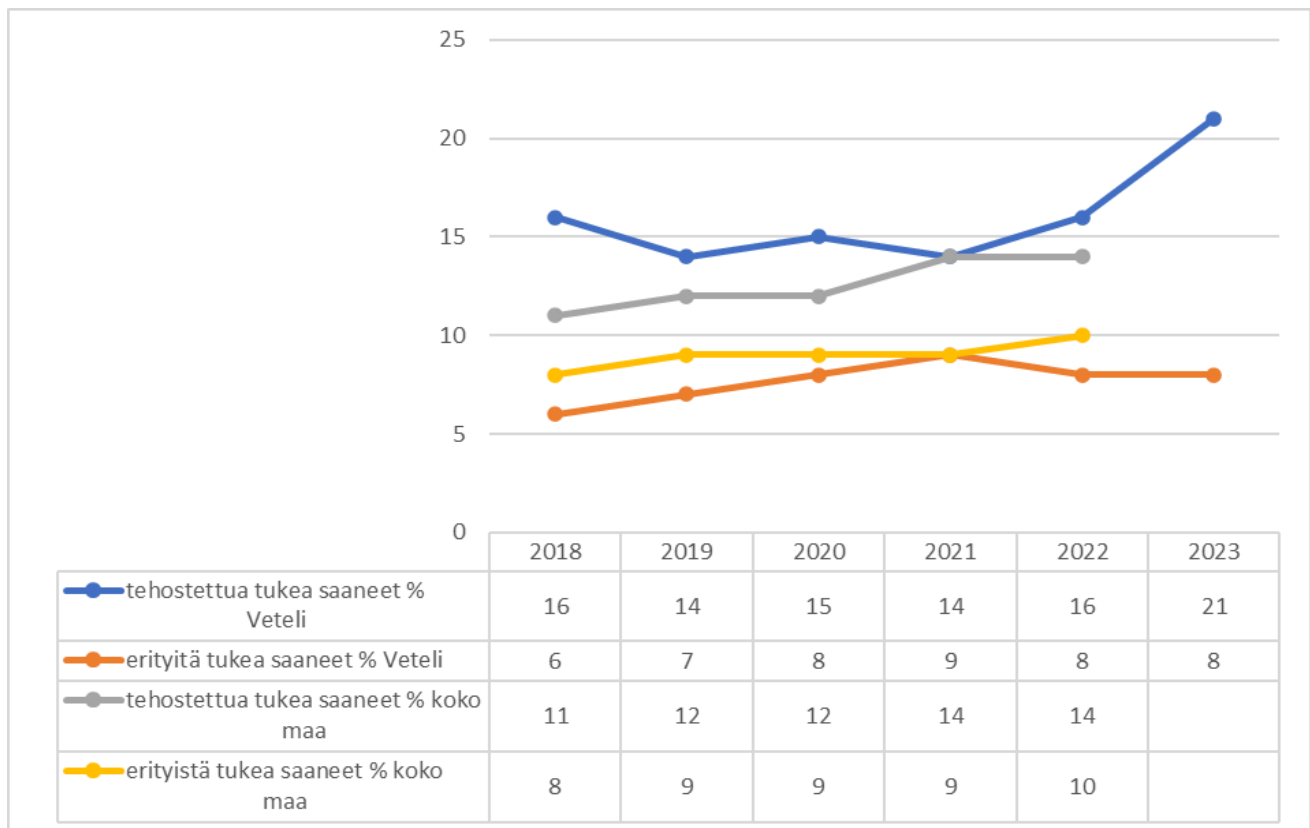
Kuvio 1. Opiskeluhuollon kokonaisuus Vetelissä

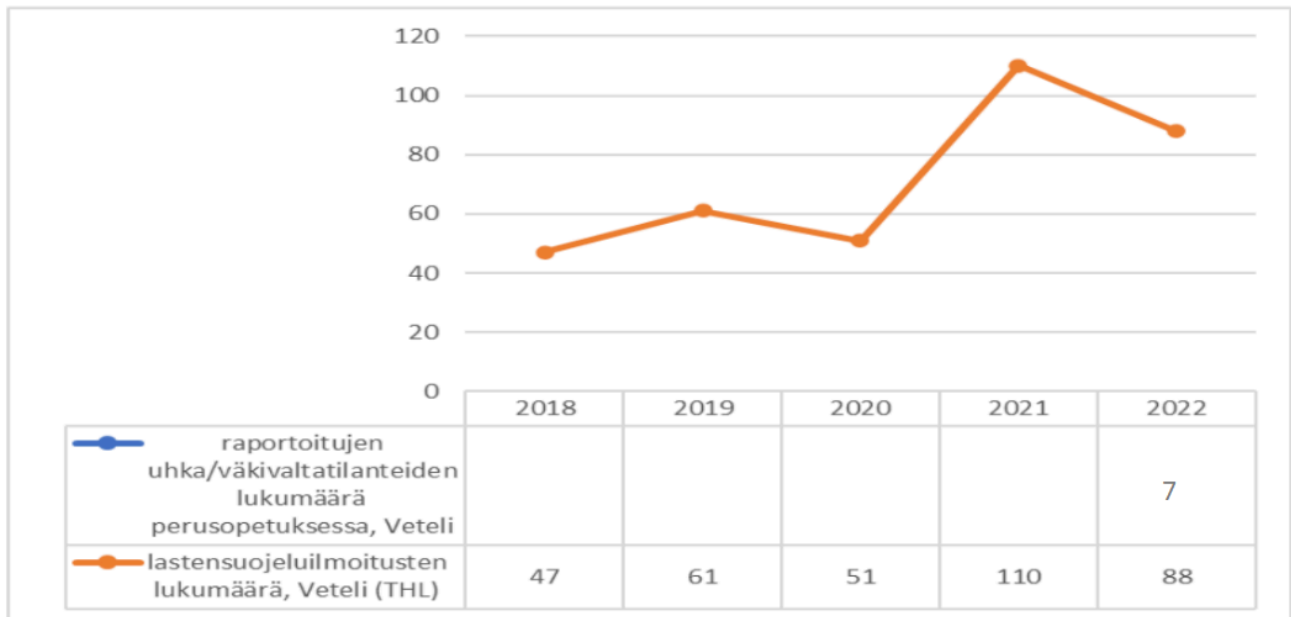
2 ARVIO OPISKELUHUOLLON KOKONAISTARPEESTA JA KÄYTETTÄVISSÄ OLEVISTA OPISKELUHUOLLON PALVELUISTA

Vetelissä annetaan esi- ja perusopetusta Keskuskoululla (luokat 0-9), Tunkkarin koululla (luokat 0-4) ja Ylipään koululla (luokat 0-4). Perus- ja esiopetuksen oppilasmäärä on lukuvuonna 2023-2024 yhteensä 331 oppilasta. Vetelissä on myös seitsemänpaikkainen 14-17- vuotiaille tarkoitettu erityistason lastensuojeluyksikkö Väylä, jonka nuoret käyvät Vetelin yläkoulua. Lukuvuonna 2022-2023 Vetelissä saa tehostettua tukea 20 % oppilaista ja erityistä tukea 8 % oppilaista. Pidennetty oppivelvollisuus on 2 % oppilaista ja maahanmuuttajataustaisia oppilaita on 3 % oppilaista. Vetelin esi- ja perusopetuksessa on lukuvuonna 2022-2023 konsultoitu sairaalakoulua 17 kertaa. Sairaalakoulusta ja Valteri-koulusta saatava konsultaatio on nähty erittäin hyödyllisenä tukikeinona, kun oppilaalla on ollut merkittäviä vaikeuksia koulunkäynnissä. Varhaisessa vaiheessa tehty konsultaatio ja toimenpiteet voivat ennaltaehkäistä ongelmien kasaantumista ja oppilaan syrjäytymistä.

Kuvio 2. Erityistä ja tehostettua tukea saaneet oppilaat Vetelissä ja koko maassa 2018-2023. (Tilastokeskus)

Kuvio 3. Lastensuojeluilmoitusten ja perusopetuksessa raportoitujen uhka/väkivaltatilanteiden lukumäärä kuluneen viiden vuoden aikana

Koulussa tehtyjen lastensuojeluilmoitusten, rikosilmoitusten ja väkivalta- ja uhkatilanteiden määrää seurataan lukuvuosittain. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue tuottaa psykologin, kuraattorin ja kouluterveydenhuollon palvelut kouluissa. Esikouluikäiset kuuluvat neuvolan terveydenhoidon piiriin. Kouluterveydenhoitaja on käytettävissä neljänä päivänä ja kuraattorin palvelut kolmena päivänä viikossa. Koululääkäri käy Keskuskoululla 1-2 kertaa kuukaudessa ja Tunkkarin ja Ylipään kouluilla tarpeen mukaan. Vetelissä kouluterveydenhuollossa tehdään myös sairaanhoidollisia tehtäviä esimerkiksi ADHD-diagnostiikkaa ja siihen liittyviä kontroleja. Tämä on huomioitava tällöin koululääkärin suosituksia pienempinä oppilasmäärinä (THL). Psykologi käy kerran viikossa Vetelissä. Hän tekee koulunkäyntiin liittyviä psykologisia tutkimuksia peruskoululaisille, pitää oppilasvastaanottoa ja jalkautuu oppitunneille. Psyykkari eli psykiatrinen sairaanhoitaja käy Vetelissä kerran viikossa. Hän työskentelee yläkoululaisten ja lukiolaisten kanssa.

Nepsy-valmennukseen ohjaututaan opiskeluhuollon kautta. Nepsy-valmennus on lyhytaikaista, tavoitteellista matalan kynnyksen tukea esi- ja perusopetuksen oppilaille; ei korvaa sairaalaan nepsytykeä. Nepsy-valmennus tapahtuu pääsääntöisesti luokissa koko ryhmän toimintaa tukien.

Koulunuorisotyöntekijän tavoitteena on edistää oppilaiden yhteisöllisyyttä ja olla osaltaan ehkäisemässä syrjäytymistä ja kiusaamista. Tehtäväkenttänä on pääsääntöisesti Keskuskoulun 5-9 luokat ja lukiolaiset, mutta koulunuorisotyöntekijän resurssia kohdennetaan myös pienempiin oppilaisiin erityisesti nivelvaiheissa.

Elokuussa 2023 Perhonjokilaaksossa alkoi Ankkurikoordinaattorihanke, joka on alle 18-vuotiaiden hyvinvoinnin edistämiseen ja rikosten ennalta ehkäisemiseen suunnattua toimintaa. Toiminta on toistaiseksi jatkuvaa.

Halsualla, Kaustisella ja Vetelissä työskentelee yhteinen etsivä nuorisotyöntekijä, jonka kohderyhmään kuuluvat 15-vuotta täyttäneet nuoret.

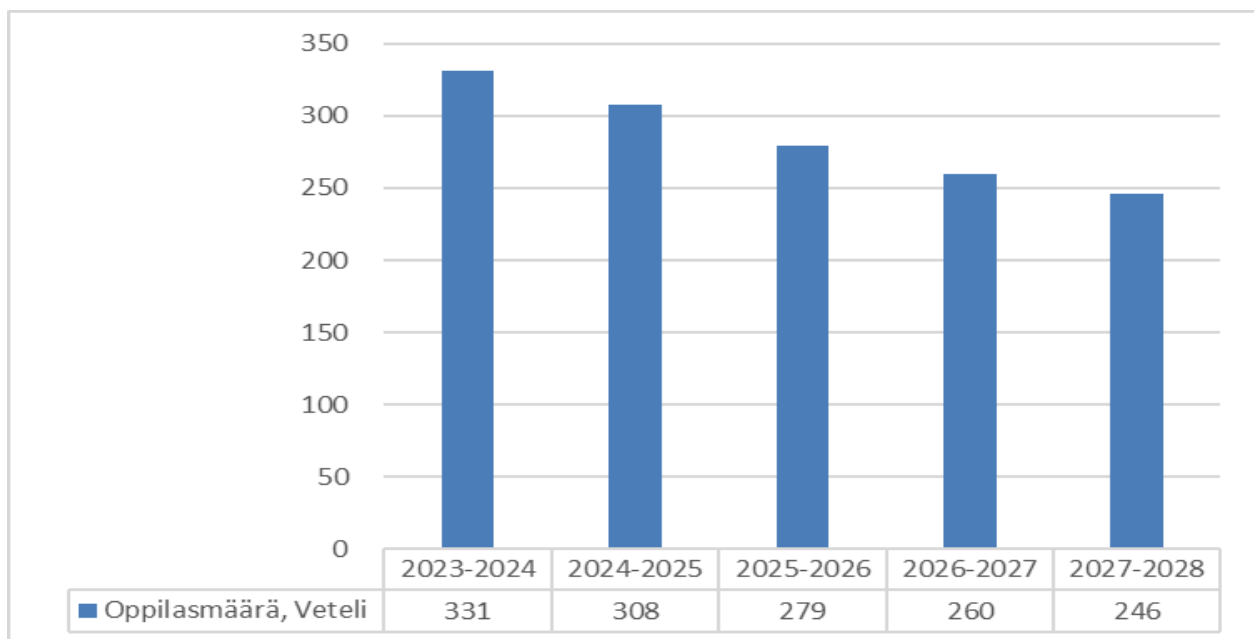
Toimintaperiaatteena opiskeluhoitopalveluja tai nepsy-valmennusta tarjottaessa on, että oppilaan kohdalla ei tehdä päällekkäistä työtä. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että mikäli oppilas saa toimintaterapiaa, psykologin tukea tai on perheneuvolan asiakkaana, silloin koulu ei tarjoa nepsy-valmennusta. Mikäli koulussa annettava tuki ei riitä, asiaa lähdetään viemään eteenpäin esimerkiksi erikoissairaanhoidon.

Kuvio 4. Opiskeluhoitokoulun resurssi Vetelissä

	resurssi henkilötyövuosina	vastuualueen oppilasmäärä	suositeltu määrä (16.12.2021/1146, 9 §)
kouluterveydenhoitaja	0,5	528	460
koulupsykologi	0,3	910	780
koulukuraattori	1	470	670
psykologi (psykiatrisen sairaanhoitaja)	0,2	826	
nepsy-valmentaja	0,8	331	
etsivä nuorisotyöntekijä	0,3	132 *	
koulunuorisotyöntekijä	1	170	
Ankkuri-koordinaattori	0,3	135 *	
koululääkäri	0,3	1500	2100

* oppilasmäärä Vetelissä

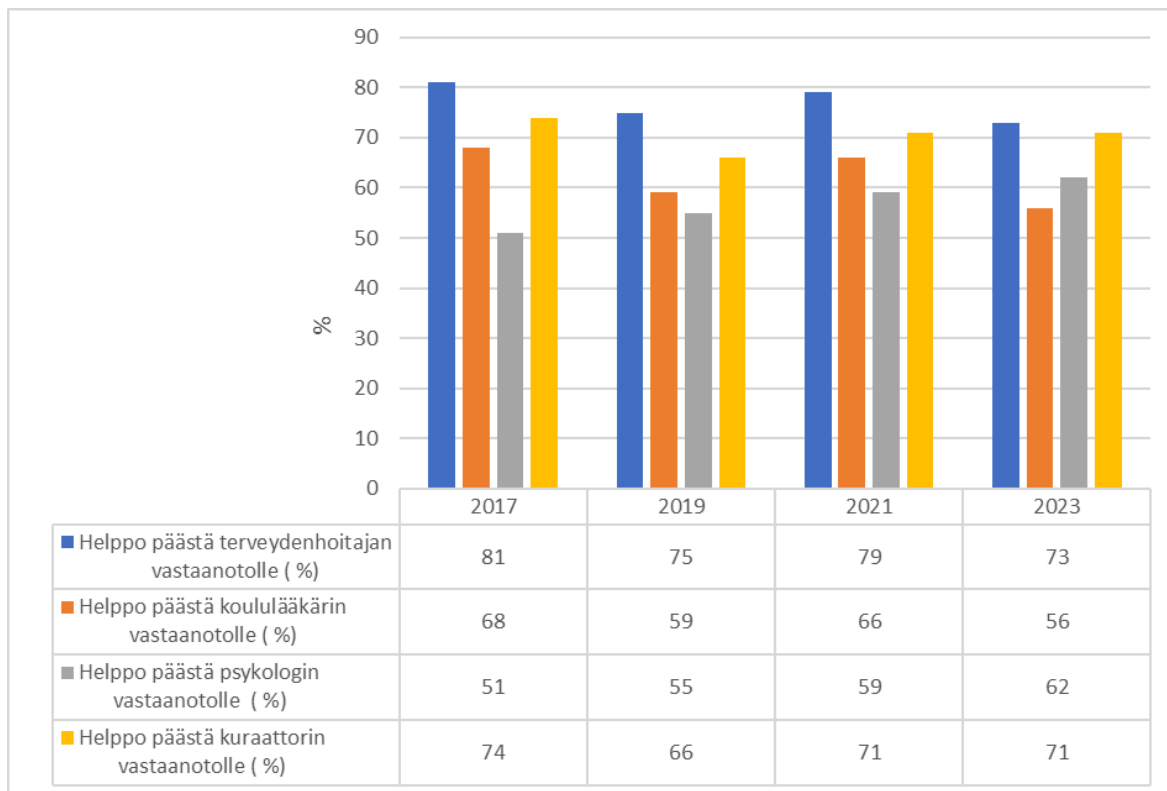
Kuvio 5. Oppilasmäärän ennuste 2023-2028, Veteli

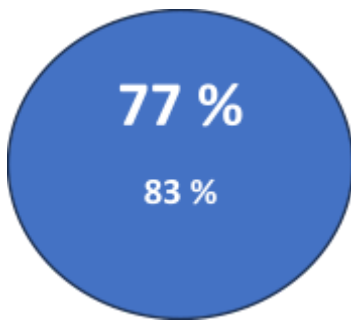
Oppilasmäärä Vetelissä tulee tulevaisuudessa laskemaan ja tämä noudattaa valtakunnallista trendiä. Vaikka oppilasmäärä tulee vähenemään, tällä hetkellä opiskeluhoitopalveluiden tarve on koulun henkilökunnan mukaan kasvanut ja oppilaiden ongelmat ovat aiempaa monimutkaisempia ja laajempia. Tämä näkyy opettajan työssä esimerkiksi lisääntyneinä verkostopalaverina ja yhteydenottoina eri toimijoihin. Oppilaiden ja perheiden arjen haasteet näkyvät enenevässä määrin koulussa. Oppilaiden kannalta optimaalinen tilanne olisi, että kuraattori ja terveydenhoitaja olisivat koululla päivittäin ja koulupsykologin työaika saataisiin lisättyä yhdestä päivästä kahteen päivään viikossa, jolla taattaisiin oppilaiden pääsy tarvittaviin opiskeluhoitopalveluihin nykyistä paremmin. Erittäin tärkeää on, että opiskeluhoitolaisten ammattilaiset jalkautuvat enemmän luokkiin ja koulun arkeen. Oppilaalla on matalampi kynnys hakeutua opiskeluhoitopalveluihin ammattilaisten ollessa tuttuja eri yhteyksistä koulun sisästä. Yhteistyö opetushenkilöstön ja opiskeluhoitolaisten kanssa tulee olla aktiivista ja ratkaisukeskeistä.

Kouluterveyskyselyn (2023) mukaan veteliläisten 8. ja 9.luokkalaisten mielestä helpointa on päästä kouluterveydenhoitajan vastaanotolle (Kuvio 6). Vastaajista 73 % arvioi, että kouluterveydenhoitajalle on erittäin helppoa tai melko helppoa päästä myös muuhun kuin varsinaiseen terveystarkastukseen. Vaikeinta veteliläisten 8. ja 9.luokkalaisten mielestä oli vuonna 2023 päästä koululääkäriin vastaanotolle. Hienoista laskua oli tullut kuitenkin vuonna 2023, kuinka helppona 8. ja 9.luokkalaisten pitävät opiskeluhoitopalveluihin pääsyä. Ainoastaan psykologin vastaanotolle pääsy koettiin vuonna 2023 helpompana kuin aikaisempina vuosina.

Kuvio 6. Veteliläisten 8. ja 9.luokkalaisten kokemus siitä, kuinka helppoa opiskeluhoitolaisten palveluihin on päästä (Kouluterveyskysely 2017, 2019, 2021, 2023)

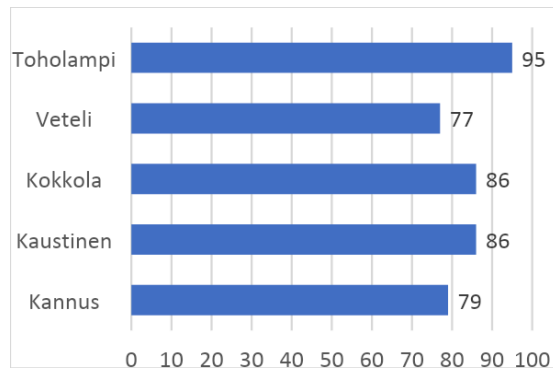

Kuvio 7. Oppimiseen ja koulunkäyntiin tukea tarvinneista apua ovat saanut luokanohjaajalta Vetelissä, koko Suomessa ja Keski-Pohjanmaalla
Perusopetuksen 8.- ja 9.- luokka

Keski-Pohjanmaa 83 %

Perusopetuksen 8.- ja 9.- luokka

Kuvio 8. Opiskeluhuollon vuosikello Vetelissä

Vetelin opetustoimessa on monia eri tapoja, joilla tuetaan oppilaiden hyvinvointia opiskeluhoitopalveluiden ohella. Edellä kuvattujen ammattiosaajien lisäksi luokkakoot ovat pieniä, koulunkäynninohjaaja löytyy lähes jokaisesta luokasta, henkilökuntaa on koulutettu nepsyosaajiksi, ryhmänhallintaan (TCM, RyMy), positiiviseen pedagogiikkaan ja Lapset puheeksi -menetelmään. Koulussa ei ole juurikaan odotustunteja ja oppilaille tarjotaan monipuolista kerhotoimintaa Opetushallituksen ja Suomen harrastamisen mallin avustuksilla. Kantavana ajatuksena on, että ketään ei jätetä yksin - ei oppilasta, eikä opettajaa, vaan asioita hoidetaan yhteistyössä

Arvio opiskeluhoitoon kokonaistarpeesta tehdään lukuvuosittain opiskeluhoitoon ohjausryhmässä. Arviossa otetaan huomioon opiskeluhoitoon seurannassa, kehittämisessä ja toteuttamisessa vaadittava opetushenkilöstön ja opiskeluhoitoon palveluiden asiantuntijoiden työpanos sekä toteutuuko palvelujen järjestäminen määräajassa. Arviossa hyödynnetään lasten ja nuorten kouluterveyskyselyn tuloksia sekä alueellista lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa. Lisäksi huomioidaan kouluyhteisön ja -ympäristön tarpeet, kunnan erityispiirteet, erilaisten kunnassa tehtyjen kyselyjen/kartoitusten tulokset ja tehostettua ja erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden määrä koulussa. Arvion valmistelussa otetaan huomioon myös oppilailta ja huoltajilta sekä opetus- ja opiskeluhoitoon henkilöstöltä saatava tieto.

2.1 Uusien työntekijöiden perehdyttäminen

Syyslukukauden kaikkien opettajien yhteisessä YS-palaverissa käydään läpi opiskeluhoitosuunnitelman pääsisältöjä ja miten opiskeluhoitoon ohjaututaan. Aiheesta kertomassa ovat kouluterveydenhoitaja, kuraattori, erityisopettaja ja mahdollisuuksien mukaan koulupsykologi. Samassa yhteydessä ohjataan ja muistutetaan, mistä opiskeluhoitosuunnitelma löytyy.

3 YHTEISÖLLINEN OPISKELUHUOLTO

Yhteisöllinen opiskeluhoolto on opiskeluhoollon ensisijainen toteuttamismuoto. Hyvinvoiva opiskeluyhteisö sekä terveellinen ja turvallinen opiskeluympäristö ovat oppilaiden hyvinvoinnin edellytyksiä. **Koulun henkilökunnalla on ensisijainen vastuu kouluyhteisön hyvinvoinnista ja opiskeluhoolto on kaikkien kouluyhteisössä työskentelevien ja opiskeluhooltopalveluista vastaavien työntekijöiden tehtävä.** Yhteisöllinen opiskeluhoolto kohdistuu koko kouluyhteisöön, mutta työtä voidaan myös kohdentaa tietyille luokka-asteille tai ryhmille, koulun aloittamis- tai päättövaiheeseen tai tunnistetun ryhmään liittyvän ongelman perusteella.

Kuvio 9. Yhteisöllisen opiskeluhooltotyön sisältöjä (kuva: THL)

Opiskeluhoolto järjestetään monialaisessa yhteistyössä opetustoimen ja hyvinvointialueen sekä huoltajien, oppilaan ja tarvittaessa myös muiden toimijoiden kanssa. Opetuksen järjestäjä asettaa **koulukohtaisen opiskeluhooltoryhmän**. Yksittäisen oppilaan asiat käsitellään tapauskohtaisesti koottavassa **asiantuntijaryhmässä**. Yksilökohtaista opiskeluhooltoa kuvataan myöhemmin tarkemmin.

3.1 Yhteisövaikuttavuus Keski-Pohjanmaan alueella

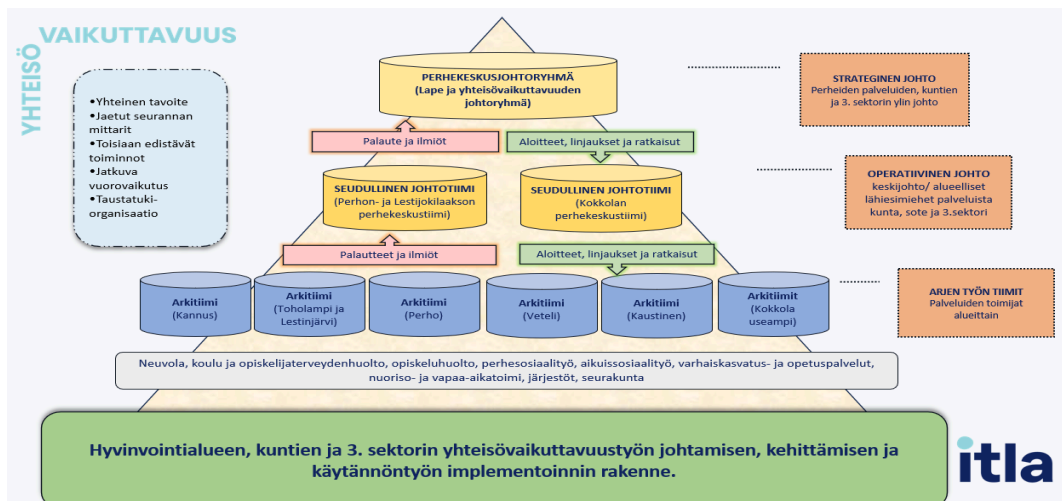
Tehtävällä yhteisövaikuttavuudella pyritään saavuttamaan mahdollisimman hyvin yhteen toimivat sosiaali- ja terveyspalvelut sekä sivistystoimen organisaatiot. Palveluja on pyritty kehittämään siten, että ne mahdollisimman hyvin tukisivat lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia ja ennaltaehkäisevät ongelmia. Tätä tavoitellaan integroimalla hyvinvointialueen palvelut toimimaan yhdessä kuntien palveluiden, varhaiskasvatuksen, koulun ja vapaa-ajan palveluiden sekä kolmannen sektorin toimintojen kanssa.

Arkitiimiissä (ent. ilmiöneuvonpito) käsitellään pinnalla olevia arjen ilmiöitä. Arkitiimiin kuuluu perusopetuksen rehtori (varajäsen apulaisjohtaja), Itlan kehittämistyöntekijä, erityisopettaja, opinto-ohjaaja, varhaiskasvatuksen sosionomi, koulunuorisotyöntekijä, kouluvalmentaja, opiskeluhoollon edustaja, etsivä nuorisotyöntekijä, huoltajaedustaja ja seurakunnan nuorisotyöntekijä. Oppilaskunnan terveiset otetaan huomioon opinto-ohjaajan kautta. Arkitiimi kokoontuu 3-5 kertaa lukuvuodessa.

Arkitiimistä viedään palautetta ja tietoa arjen ilmiöistä seudulliseen johtotiimiin. Keski-Pohjanmaalla toimii kaksi seudullista johtotiimiä. Veteli kuuluu Perhon- ja Lestijokilaakson seudulliseen johtotiimiin. Seudullisessa johtotiimissä toimii kunnan, soten ja 3.sektorin lähiesihenkilöitä. Vetelistä seudulliseen johtotiimiin kuuluvat perusopetuksen rehtori ja päiväkodin johtaja. Seudullisesta johtotiimistä tietoa ja palautetta arjen ilmiöistä viedään perhekeskuksen johtoryhmään, joka on samalla Lape ja yhteisövaikuttavuuden johtoryhmä. Ryhmään kuuluu perheiden palveluiden, kuntien ja 3.sektorin ylin johto. Vetelistä ryhmään kuuluu sivistysjohtaja (perusopetuksen rehtori varajäsen).

Yhteisövaikuttavuustyössä korostuu tiedolla johtaminen. Tieto kertyy havainnoista perheiden ja eri palveluiden arjesta. Hyvinvointialue ja Itla yhdessä pyrkivät suuntaamaan resursseja ilmiöihin, joiden suhteen päätetään toteuttaa monialaisia esim. sosiaali- ja terveyspalveluiden varhaiskasvatuksen tai koulun yhteistyön aloitteita.

Kuvio 10. Hyvinvointialueen, kuntien ja 3.sektorin yhteisövaikuttavuustyön johtamisen, kehittämisen ja käytännön työn implementoinnin rakenne

3.2 Opiskeluhuollon ohjausryhmä

Opiskeluhuollon ohjausryhmän tehtävänä on linjata ja tukea kuntatasolla opiskeluhuollon toiminnan tavoitteiden saavuttamista ja yhtenäisten toimintatapojen omaksumista. Ryhmä suunnittelee, kehittää ja arvioi opiskeluhuoltoa, ohjaa koulukohtaisen opiskeluhuoltoryhmän toimintaa, käsittelee ajankohtaisia ilmiöitä sekä seuraa poissaolojen määrän kehittymistä ja puuttumisen mallin toimenpiteiden vaikuttavuutta. Ryhmään kuuluvat: sivistysjohtaja (pj, koollekutsuja), perusopetuksen rehtori (varajäsen apulaisjohtaja), lukion rehtori, Tunkkarin ja Ylipään koulujen apulaisjohtajat, opiskeluhuollon edustaja (terveydenhoitaja/kuraattori/psykologi), hyvinvointialueen edustaja (sosiaalityöntekijä), erityisopettaja sekä kutsuttaessa muita asiantuntijoita. Ryhmä kokoontuu 2-3 kertaa lukuvuodessa.

3.3 Koulukohtainen opiskeluhuoltoryhmä

Vetelin perusopetuksessa on yksi koulukohtainen opiskeluhuoltoryhmä, joka vastaa koulun opiskeluhuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Tässä ryhmässä on jokaiselta perusopetuksen koulusta edustajia. Ryhmän keskeinen tehtävä on kouluyhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen sekä ajankohtaisten ilmiöiden käsittely. Koulukohtaisessa opiskeluhuoltoryhmässä on mukana oppilaskunnan edustajat, joiden kautta kaikki oppilaat pääsevät vaikuttamaan yhteisiin asioihin. Opiskeluhuoltoryhmä voi tarvittaessa kuulla asiantuntijoita. Ryhmä kokoontuu marraskuussa ja huhtikuussa. Ryhmä voi tarvittaessa kokoontua useammin.

Koulukohtaiseen opiskeluhuoltoryhmään kuuluu perusopetuksen rehtori (koollekutsuja ja pj), apulaisjohtajat, oppilaanohjaaja, erityisopetuksen koordinaattorit (sihteeri), oppilaskunnan ohjaaja alakoulusta sekä yläkoulusta, kuraattori, kouluterveydenhoitaja, koulunuorisotyöntekijä, nepsykoordinaattori, koulunkäynninohjaajien koordinaattori, yksi muun henkilökunnan edustaja (siistijä/ruokahuollontyöntekijä/ammattihenkilö), oppilaskunnan edustajat luokilta 4, 6 ja 9, sekä yksi huoltajien edustaja jokaiselta ala- ja yläkoululta. Huoltajaedustajat valitaan vanhempainilloissa. Kokouksesta kirjataan muistio.

3.4 Opiskeluhuollon tuki työyhteisössä

Opiskeluhuollon osaajista koostuva tiimi (erityisopettaja/erityisopettajat, kouluvalmentaja, koulunuorisotyöntekijä ja opiskeluhuollon edustajat) järjestää lukuvuoden aikana 2-4 kertaa pedagogisia työyhteisön tukitapaamisia ja nämä kalenteroidaan lukuvuoden YS-kalenteriin. Tapaamiset koostuvat esimerkiksi seuraavista asioista: ilmiannetaan hyvät käytännöt, kerrotaan toimivista pedagogisista ratkaisuista, jaetaan koulutuksista saatuja tietoja ja käytäntöjä (TCMn, RYMYn, HUOMAA HYVÄN onnistumisia ja pohditaan ryhmäytämisen keinoja esim. luokan ryhmähengen ja kaverisuhteiden parantamiseksi. Lisäksi tiimi osallistuu ratkaisukeskeisesti eri foorumeilta nousevien ilmiöiden käsittelemiseen ja ratkaisujen löytämiseen.

3.5 Koulun henkilöstö yhteisöllisessä opiskeluhuollossa

Oppilasta tukeva yhteisöllinen koulu arvostaa oppilaiden, opettajien, muiden kouluyhteisön jäsenten ja asiantuntijoiden sekä perheiden merkitystä toiminnassaan. Koulussa opiskeluhoito on kaikkien kouluyhteisössä työskentelevien ja opiskeluhoitopalveluista vastaavien työntekijöiden tehtävä. Kouluyhteisössä tulee huomioida kaikessa tekemisessä tasa-arvo ja yhdenvertaisuus.

Rehtori vastaa opiskeluhoitoon ja moniammatillisen yhteistyön suunnittelusta, koordinoinnista ja johtamisesta. Rehtori vastaa siitä, että oppilaalla on mahdollisuus saada hänelle tarkoitetut ohjaus- ja tukipalvelut. Rehtori huolehtii koko koulun, oppilaiden ja henkilökunnan hyvinvoinnista ja tukee henkilöstöä heidän työssään.

Opettajan tehtävänä on luoda myönteinen työskentelyilmapiiri luokkaan ja tukea oppilaiden osallisuutta. Opettaja pitää säännöllisesti yhteyttä koteihin oppilaan asioissa. Opettaja osallistuu yhteisölliseen opiskeluhoitotyöhön, huolehtii oppilaiden hyvinvoinnista ja vastaa poissaolojen seurannasta poissaolomallin mukaisesti. Opettajan velvollisuuksiin kuuluu varhaisessa vaiheessa esiin tulleen huolen puheeksi ottaminen oppilaan ja hänen hoitajiensa kanssa heti huolen tullessa esiin ja osallistuu tarvittaessa monialaiseen asiantuntijaryhmään tai LP-keskusteluun. Opettajan tehtävä on seurata oppilaan opintojen edistymistä huomioiden tuen tarpeet esimerkiksi opetusta eriyttämällä.

Erityisopettaja tukee oppilaan opiskelua ja koulunkäyntiä ratkaisukeskeisellä otteella yhteistyössä luokanopettajien ja aineenopettajien kanssa, kun oppilaalla on oppimisvaikeuksia, keskittymisvaikeuksia, käyttäytymisen haasteita tai muita koulunkäyntiin liittyviä ongelmia. Hän pyrkii ennaltaehkäisemään oppilaan opintoihin liittyvien ongelmien syntymistä ja kasautumista sekä luomaan omalta osaltaan myönteistä ilmapiiriä luokkiin ja oppilaiden kohtaamisiin. Erityisopettaja toimii yhteistyössä oppilaiden, opetusryhmien, opettajien, koulunkäynninohjaajien, hoitajien sekä opiskeluhoitoon asiantuntijoiden sekä muiden yhteistyötahojen kanssa. Hän on mukana nivelvaiheissa erityisesti koulun alkaessa, viidennelle ja seitsemännelle luokalle sekä jatko-opintoihin siirryttäessä. Erityisopettaja osallistuu opiskeluhoitoon suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Oppilaanohjaajan työskentely keskittyy luokkiin 7-9. Oppilaanohjaaja ohjaa oppilasta yläkoulun aikana yhteistyössä muiden opettajien ja vanhempien kanssa (esim. oppimaan oppimisen ohjaus, yläkoulussa opiskelu, itsensä tunteminen, valinnaisaineiden valinta jne.). Oppilaanohjaaja pitää oppilaanohjauksen luokkatunnit, antaa henkilökohtaista ohjausta sekä tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta, josta laaditaan henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma. Oppilaanohjaaja vastaa työelämään tutustumisen (TET) organisoinnista sekä jatko-opintoihin hakeutumisen ohjauksesta ja yhteishaun toteuttamisesta. Oppilaanohjaaja toimii linkkinä peruskoulun ja toisen asteen nivelvaiheessa. Oppilaanohjaaja osallistuu opiskeluhoitoon suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Koulunkäynninohjaaja tukee omalta osaltaan oppilaan tai opetusryhmän koulunkäynnin sujumista ja on opettajan työpari. Koulunkäynninohjaajan ydintehtävänä on tukea oppilaan omatoimisuutta kannustavalla työotteella, tukea oppilaan aktiivisuutta ja auttaa tunnistamaan oppilaan vahvuuksia

sekä luo myönteistä ilmapiiriä luokkaan ja oppilaiden kohtaamiseen. Koulunkäynninohjaajan velvollisuus on ottaa esiin tullut huoli puheeksi opettajan kanssa. Koulunkäynninohjaaja osallistuu tarvittaessa oppilaspalaveriin tai monialaiseen asiantuntijaryhmään.

Koulunuorisotyöntekijän työtehtäviin kuuluu yhteisöllisyyteen kasvattaminen, kiusaamisen ehkäiseminen ja kouluviihtyvyyden parantaminen (mm. välituntiaktiviteetit eri-ikäisille oppilaille) sekä niihin liittyvät työmenetelmät. Tehtäväkenttänä on pääasiallisesti Keskuskoulun 5-9 -luokat ja lukio. Koulunuorisotyöntekijä tekee yhteistyötä tiiviisti koulun henkilökunnan, oppilashuollon, tukioppilaiden ja oppilaskunnan kanssa sekä osallistuu tarvittaessa erilaisiin työryhmiin ja palaveriin.

Kouluvalmennus on tavoitteellinen tukimuoto, jolla pyritään vahvistamaan oppilaan koulunkäyntiä ja arjen sujuvuutta. Tavoiteena on, että valmennuksen avulla valmennettava tulee tietoisemmaksi vahvuuksistaan ja voimavaroistaan. Yksilövalmennusta tarjotaan enintään (ensiapuna) 5-10 kertaa ja ohjautuminen tapahtuu opiskeluhuollon kautta. Pääsääntöisesti kouluvalmennus on koko luokkaan kohdistuvaa valmennusta, josta sovitaan yhdessä opettajien kanssa.

Etsivän nuorisotyön tehtävänä on varmistaa, että jokainen nuori saa kasvamiseen, itsenäistymiseen ja osallisuuteen tarvitsemansa tuen - että kenenkään ei tarvitse kasvaa ja selviytyä yksin. Etsivässä nuorisotyössä kohdataan 15-29-vuotiaita nuoria, jotka tarvitsevat arjessaan tukea sekä näkymiä tulevaisuuteen. Halsualla, Kaustisella ja Vetelillä on yhteinen etsivä nuorisotyöntekijä, joka on muun nuorisotyön tavoin mukana mm. yläkoululaisten pienryhmätöinnossa jatko-opiskeluun, elämänhallintaan tai kasvuun liittyen.

3.6 Perusopetuksen siirtymävaiheet, luokkajaot ja tiedonsiirto

Lapsen siirtyessä varhaiskasvatuksesta esiopetukseen syksyllä aloittavat esioppilaat vierailevat tulevassa esiopetusryhmässä 1-2 kertaa keväällä kevään aikana. Tuleva esiopettaja ja erityisopettaja voivat käydä vierailemassa päiväkodilla sovittuna ajankohtana seuraamassa viisivuotiaiden toimintaa. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja järjestää tarvittaessa tiedonsiirto- ja arviointipalaverin lapsen huoltajien ja mahdollisten lasta kuntouttavien tahojen kanssa. Palaveriin kutsutaan tapauskohtaisesti esiopettaja, erityisopettaja sekä tarvittaessa opiskeluhuollon ammattilaisia.

Kun luokkajaot tulevat perusopetuksessa ajankohtaisiksi, aloitetaan niiden työstäminen ennen hiihtolomaa. Rehtori kutsuu koolle nykyiset luokanopettajat, kuraattorin, oppilaita opettavat erityisopettajat ja kouluvalmentajan. Ryhmä vastaa luokkajakojen toteuttamisesta.

Yläkouluun siirryttäessä luokanopettaja siirtää opetuksen järjestämisen kannalta tarpeellisen tiedon tulevalle luokanohjaajalle ja erityisopettajalle sähköisellä tiedonsiirtolomakkeella. Yläkoulun erityisopettaja ja tuleva luokanohjaaja osallistuvat keväällä mahdollisuuksien mukaan 6.

luokkalaisten oppilaskohtaisen tuen toteuttamista koskevan suunnitelman arviointipalaveriin. Alakoulusta palaveriin osallistuu luokanopettaja ja erityisopettaja.

Luokanohjaajan tehtävä on tiedottaa opetuksen järjestämisen kannalta tarvittava tieto/palaverissa esille tullut tieto muille oppilasta opettaville opettajille.

Tarvittavan opiskeluhuollollisen tiedon siirtämisestä nivelvaiheissa huolehtivat opiskeluhuollon työntekijät omien asiakkaidensa osalta. Tiedonsiirto tehdään yhteistyössä opiskelijan ja huoltajien kanssa. Tavoitteena on siirtää opiskelun kannalta olennainen tieto oppijan etu huomioiden.

3.7 Oppilaan vaikuttamismahdollisuudet kouluyhteisössä

Koulun toimintaa kehitettäessä on tärkeää ottaa huomioon oppilaiden mielipiteitä ja toiveita. Oppilaan osallistaminen koulun toimintaan ja sen suunnitteluun tukee oppilaan oppimismotivaatiota ja edistää hänen aktiivisuuttaan.

Oppilaita kuullaan ennen oppilaiden asemaan olennaisesti vaikuttavien päätösten tekoa, esim. ennen järjestyssääntöjen vahvistamista. Oppilaiden edustajat ovat mukana myös **koulukohtaisessa opiskeluhooltoryhmässä**. Oppilaat saavat näin mahdollisuuden osallistua asioiden valmisteluun ja ilmaista mielipiteensä koulunsa toimintaan liittyvistä, heitä yhteisesti koskevista asioista.

Oppilaiden edustajia kuuluu myös **kouluruokaryhmään**. Ryhmään kuuluu ruokahuollon esihenkilö, rehtori, keittäjä, kotitalousopettaja, terveydenhoitaja, oppilasedustajia (3 alaluokilta, 1 yläluokilta ja 1 lukiosta) ja huoltajaedustajat koulukohtaisista opiskeluhooltoryhmistä. Ryhmän vetäjänä ja koollekutsujana toimii ruokahuollon esihenkilö.

Oppilaskunnat ja **tukioppilastoiminta** antavat oppilaille mahdollisuuden vaikuttaa koulun kehittämiseen. Oppilailla on mahdollisuus vaikuttaa vastaamalla perusopetuksen laadun arviointiin ja valtakunnalliseen **kouluterveyskyselyyn**. Kouluterveyskysely tehdään säännöllisesti kahden vuoden välein. Siihen vastaavat 4., 5., 8. ja 9.-vuosiluokan oppilaat. Kyselyn tulokset käsitellään Kasvun tuen johtoryhmässä, jossa päätetään tarvittavista toimenpiteistä. Kouluterveyskyselyn tuloksia käsitellään myös koulukohtaisessa opiskeluhooltoryhmässä. Lisäksi oppilaat pääsevät vaikuttamaan esim. kerhotoimintaan ja hankintoihin erilaisten kyselyjen kautta.

Vetelissä toimii **nuorisovaltuusto**, joka kokoontuu vapaa-aikapäällikön toimesta säännöllisesti. Nuorisovaltuuston edustajana on mahdollisuus päästä myös muihin kunnan päätöksentekokoelimiin.

3.8 Tupakkatuotteiden ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen

Opiskeluun liittyvää päihteitä koskevaa lainsäädäntöä ja ohjeistuksia ovat; Perusopetuslaki (1998), Lastensuojelulaki (2007), Alkoholilaki (2017), Tupakkalaki (2016), Huumausainelaki (2008) ja Vetelin perusopetuksen järjestyssäännöt.

Vetelin kunnassa on ennaltaehkäisevän päihdetyön suunnitelma, jonka laatimisesta, seurannasta ja arvioinnista vastaa kunnan hyvinvointityöryhmä. Suunnitelma hyväksytään valtuustossa osana kunnan hyvinvointikertomusta. Kouluterveyskyselyn (2023) mukaan veteliläisistä 8. ja 9.luokkalaisista 46 % on käyttänyt jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta vähintään kerran. Nikotiinipusseja silloin tällöin tai viikottain käyttäviä veteliläisiä 8. ja 9.luokkalaisia on alle 1,5 %. Veteliläisistä 8. ja 9.luokkalaisista 44 % arvio, että omalta paikkakunnalta on helppo hankkia huumeita (Kouluterveyskysely 2023).

Tupakkatuotteiden (ml. sähkötupakka), alkoholin ja muiden päihteiden käyttö ja hallussapito koulussa, koulumatkoilla ja koulun tilaisuuksissa, opintoretkillä, akatemialeireillä tai koulun alueella on kielletty. Kaikkien koulun työntekijöiden tulee valvoa ja puuttua ko. aineiden hallussapitoon ja käyttöön. Tällöin kaksi aikuista pyytää oppilasta luovuttamaan tupakkatuotteet pois ja asia kirjataan Wilman tukilehdelle (toimenpiteet -> kurinpitotoimet -> vaarallisen esineen tai aineen haltuunotto). Tupakkatuotteiden, alkoholin tai muiden päihteiden käytön, hallussapidon tai vahvan epäilyn ilmetessä tilanteen selvittämisessä mukana olleet työntekijät ottavat aina yhteyttä huoltajiin ja tarvittaessa sosiaaliviranomaisiin ja poliisiin.

Tupakoinnin ja päihteiden vaikutuksista ja vaaroista informoidaan oppilaita luokka-asteen mukaisesti eri oppiaineissa, yläkoulussa erityisesti terveystiedossa. Asioista keskustellaan lisäksi silloin, kun ne nousevat esille esimerkiksi luokkatilanteissa tai koulun tasolla ilmiöinä. Vuosittain järjestettävissä murkkupajoissa ennaltaehkäisevä päihdetyö on yhtenä teemana.

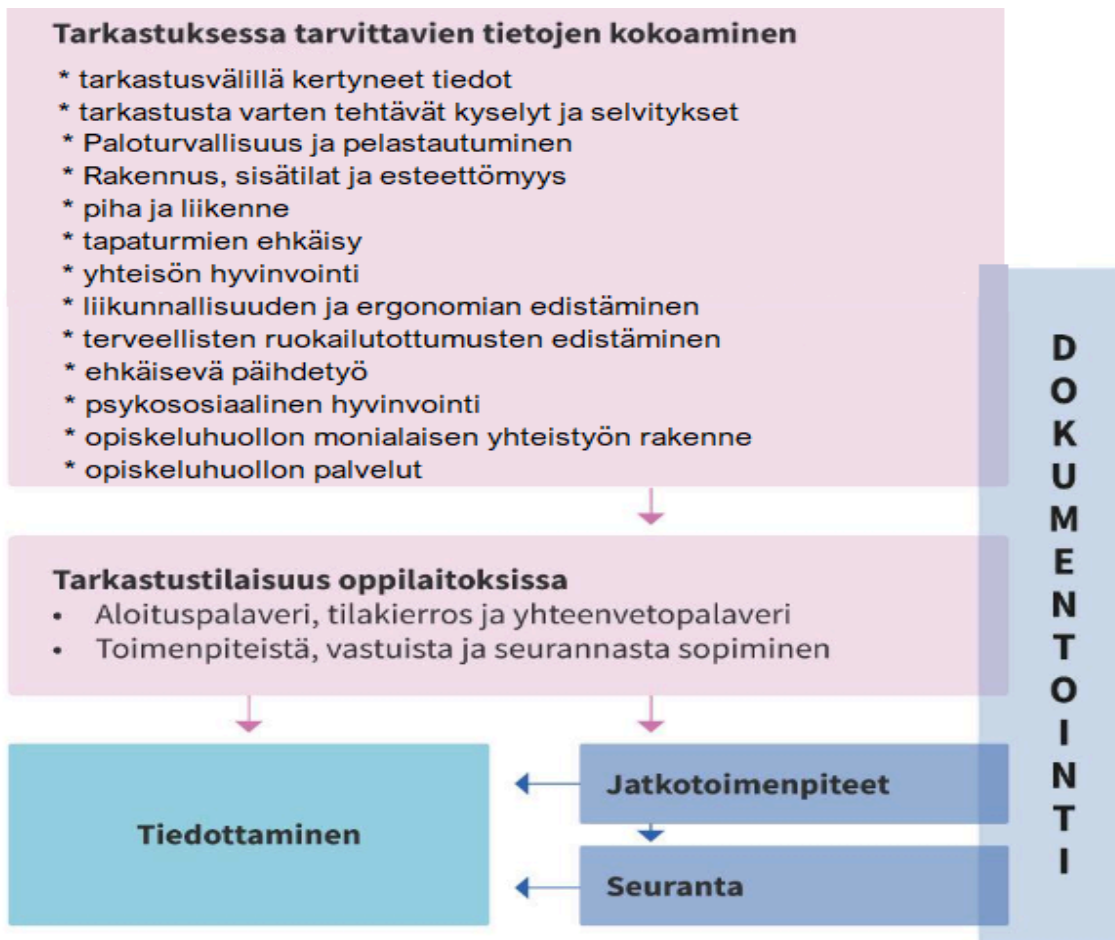
Terveystarkastuksissa keskustellaan päihteiden käytön ehkäisemisestä 5. luokasta lähtien. Yläkoulussa kouluterveydenhoitaja tekee päihdeseulan oppilaalle 8.luokan laajan terveystarkastuksen yhteydessä, jos oppilaan kohdalla on herännyt huoli päihteiden käytöstä. Kouluterveydenhoitaja voi tehdä päihdeseulan tarvittaessa eri ikäisille oppilaille, jotka ovat kokeilleet päihteitä. Oppilaita ohjataan terveelliseen ja päihteettömään elämäntapaan.

Opetuksen järjestäjällä on yhteistyö- ja kumppanuussopimus Ehyt ry:n kanssa päihde-, riippuvuus-, peli- ja somekasvatuksesta, jota toteutetaan lukuvuosittain eri ikäluokille.

3.9 Kouluympäristön terveellisyys ja turvallisuuden tarkastukset

Terveydenhuoltolain (1326/2010) mukaan koulu- ja opiskeluterveydenhuollon tehtäviin sisältyy oppilaitosympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin edistäminen ja seuranta kolmen vuoden välein. Tarkastukset tehdään laajassa yhteistyössä eri viranomaisten sekä oppilaiden / opiskelijoiden ja huoltajien kanssa. Tarkastuksessa todettujen puutteiden korjaamista on seurattava vuosittain (Valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta 338/2011 12 §)

Kuvio 12. Kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden tarkistaminen (kuva: THL)

4 YKSILÖKOHTAINEN OPISKELUHUOLTO

Kaikki esiopetuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen opiskelijat ovat oikeutettuja opiskelijahuoltolain mukaisiin opiskeluhuollon palveluihin. Opiskeluhuoltopalveluilla tarkoitetaan kouluterveydenhoitajan, kuraattorin, psykologin tai psykkarin palveluita tai monialaista asiantuntijaryhmää. Opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskeluhuollon työntekijän kanssa seitsemän päivän sisällä pyynnöstä. Kiireellisessä tapauksessa mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä samana tai seuraavana työpäivänä. Jos kouluyhteisössä työskentelevä arvioi oppilaan tarvitsevan opiskeluhuoltopalveluita, on työntekijän otettava viipymättä yhteyttä opiskeluhuoltoon yhdessä oppilaan kanssa ja kerrottava tarvittavat tiedot tuen tarpeen arvioimiseksi.

Yksilökohtainen opiskeluhuolto perustuu aina oppilaan sekä tarvittaessa huoltajan suostumukseen. Oppilaan omat toivomukset ja mielipiteet otetaan huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti. Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä opiskeluhuollon palveluja.

Oppilas voi painavasta syystä kieltää huoltajaansa osallistumasta itseään koskevan opiskeluhuoltoasian käsittelyyn sekä kieltää antamasta heille itseään koskevia salassa pidettäviä opiskeluhuollon tietoja, jollei se ole selvästi hänen etunsa vastaista. Arvion edun toteutumisesta tekevät kuraattori ja kouluterveydenhoitaja. Yksilökohtaisessa työssä noudatetaan tietojen luovuttamista, saamista ja salassapitoa koskevia säännöksiä

Kurinpitoimen tai opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä oppilaalle järjestetään tarvittaessa yksilökohtaista opiskeluhuollollista tukea. Tehostetun ja erityisen tuen sekä joustavan perusopetuksen yhteydessä opiskeluhuollolliset tukitoimet ja yhteistyötahot kirjataan tuen asiakirjoihin. Epäämisen aikana oppilaalle on järjestettävä 36 h §:ssä tarkoitettuna oppilashuoltona mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti oppilashuollon psykologin tai kuraattorin kanssa. Lisäksi oppilaalle on järjestettävä muu hänen tarvitsemansa tuki epäämisen aikana ja oppilaan palatessa opetukseen. Oppilaalle tehdään suunnitelma opetukseen palaamisen tukemiseksi.

4.1 Ohjautuminen kouluterveydenhuollon palveluihin

Esiopetuksen opiskeluhuoltoon sisältyy ikäryhmälle suunnatut neuvolapalvelut, joiden tarkoituksena on lapsen kasvun, kehityksen ja hyvinvoinnin sekä vanhempien ja koko perheen hyvinvoinnin seuranta ja tukeminen. Kouluterveydenhuollossa jatketaan neuvolassa alkanutta lapsen, vanhempien ja koko perheen hyvinvoinnin seurantaa ja tukemista.

Kouluterveydenhoitaja pitää koululla sairastuvastuvastuuta, huolehtii ensiavusta sekä tarvittaessa jatkohoitoon ohjaamisesta. Terveystarkastus tapahtuu oppilaat terveystarkastuksissa vuosittain. Laajat terveystarkastukset tehdään 1., 5. ja 8. luokilla. Laajaan terveystarkastukseen kuuluu

terveydenhoitajan- ja lääkärintarkastus. Laajassa terveystarkastuksessa tarkastellaan oppilaan ja perheen hyvinvointia, kouluhyvinvointia ja oppimiseen liittyviä asioita. Tätä varten oppilas, huoltaja ja opettaja huoltajan suostumuksella täyttävät ”Oppilaan selviytyminen ja hyvinvointi koulussa”-lomakkeet (terveydenhoitaja toimittaa).

Oppilas voi tulla terveydenhoitajan vastaanotolle muulloin kuin luokkakohtaisen tarkastuksen yhteydessä. Myös huoltajat voivat ottaa yhteyttä ja varata ajan oppilaalle tai kysyä neuvoa oppilaan terveyttä ja hyvinvointia koskevista asioista. Opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus saada arkipäivisin virka-aikana välittömästi yhteys opiskeluterveydenhuoltoon.

Jos oppilaan terveydentila edellyttää säännöllistä lääkitystä koulupäivän aikana, tehdään lääkehoitosuunnitelma yhdessä huoltajien kanssa ja tarvittaessa huoltajan luvalla tiedotetaan opettajaa asiasta. Erytisruokavalion toteuttamiseksi koulussa vaaditaan lääkärin tai terveydenhoitajan todistus, joka toimitetaan Keskuskoulun keittiölle ja kotitaloustunneille. Erytisruokavaliota tarkistetaan terveystarkastusten yhteydessä.

Terveydenhoitaja osallistuu opiskeluhuollon toimintaan ja työskentelee koulussa moniammatillisen työyhteisön jäsenenä edistään omalta osaltaan oppilaiden ja kouluyhteisön hyvinvointia. Hän tekee yhteistyötä opettajien kanssa ja osallistuu tarvittaessa asiantuntijana oppitunneille (terveyskasvatus). Terveydenhoitaja osallistuu kolmen vuoden välein oppilaitosympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden arvioimiseen yhteistyössä eri asiantuntijoiden kanssa.

Terveydenhoitajan aikataulut on näkyvillä Wilmassa.

Koululääkäri käy Keskuskoululla 1-2 kertaa kuussa ja Tunkkarin ja Ylipään kouluilla tarpeen mukaan. Lääkärille voi saada ajan vanhempien tai oppilaan toivomuksesta tai jos kouluterveydenhoitajan tarkastuksessa ilmenee tarvetta lääkärillä käyntiin. Tarvittaessa ajan koululääkärille voi varata terveydenhoitajan kautta. Pääsääntöisesti lääkärin hoitoa vaativat sairausasiat hoidetaan Tunkkarin terveyskeskuksen vastaanotolla. Koululääkäri työskentelee koulussa moniammatillisen työyhteisön jäsenenä edistään omalta osaltaan oppilaiden ja kouluyhteisön hyvinvointia.

Psykiatrisen sairaanhoitajan (psykykkari) palvelut ovat 7.-9. luokkalaisten käytettävissä Keskuskoululla yhtenä päivänä viikossa. Psykykkarille ohjaututaan kouluterveydenhoitajan tai kuraattorin kautta.

4.2 Ohjautuminen psykologipalveluihin

Koulupsykologi edustaa psykologista asiantuntemusta kouluyhteisössä. Työssä painottuu konsultatiivinen, hyvinvointia edistävä ja ongelmia ennaltaehkäisevä työskentelyote. Koulupsykologille ohjaututaan huoltajien, opiskeluhoollon, koulun henkilökunnan tai oppilaan oman yhteydenoton kautta. Koulupsykologisiin voi olla yhteydessä esimerkiksi tunne-elämän ja minäkuvan haasteissa, yleisissä mielenterveyden pulmissa (kuten stressi, jännitys, ahdistus ja madaltunut mieliala), sekä akuuteissa kriiseissä, kuten läheisen menetys tai vakava sairastuminen. Lisäksi koulupsykologi osallistuu yhteistyössä koulun henkilökunnan kanssa oppilaiden oppimisedellytysten

arviointiin sekä tukitoimien suunnitteluun oppimiseen ja opiskeluun liittyvissä vaikeuksissa. Psykologin aikataulut on ilmoitettu Wilman tiedotteissa kohdassa *“Koulupsykologi tiedottaa”*.

Oppimiseen ja opiskeluun liittyviin tutkimuksiin ohjaututaan erityisopettajan läheteellä. Oppilaan tehostetun tuen päätös on edellytyksenä tutkimuksiin pääsulle. Lähte koulupsykologin arvioon löytyy Wilman etusivun linkkilistasta. Yhteydenotto tehdään yhdessä oppilaan kanssa. Jos tämä ei ole mahdollista, oppilaalle on annettava tieto yhteydenotosta ja mahdollisuus keskustella siihen liittyvistä syistä. Myös oppilaitoksen muu henkilö, joka ammatillisessa tehtävässään on saanut tietää oppilaan tuen tarpeesta, voi salassapitosäännösten estämättä ottaa yhteyttä opiskeluhoollon psykologiin tai kuraattoriin. Huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle on annettava tieto yhteydenotosta. (OHL 16§)

4.3 Ohjautuminen kuraattoripalveluihin

Kuraattori työskentelee koulussa moniammatillisen työyhteisön jäsenenä edistään omalta osaltaan oppilaiden ja kouluyhteisön hyvinvointia. Hän kuuluu koulukohtaiseen opiskeluhooltoryhmään ja tarvittaessa monialaiseen asiantuntijaryhmään. Kuraattorin työ voi kohdistua joko yksittäiseen oppilaaseen perheineen, oppilasryhmään tai kokonaiseen luokkaan.

Oppilas voi oma-aloitteisesti ohjautua kuraattorille ottamalla yhteyttä kuraattoriin puhelimitse tai Wilma-viestillä. Vanhemmat voivat myös olla yhteydessä kuraattoriin. Lisäksi oppilaitoksen henkilöstö voi ohjata opiskelijan kuraattorille. Kuraattorin tulee saada ohjauksen yhteydessä tarvittavat tiedot opiskeluun ja koulunkäyntiin liittyen.

4.4 Monialainen asiantuntijaryhmä

Yksilökohtaista opiskeluhoolltoa toteutetaan tarvittaessa monialaisessa asiantuntijaryhmässä (ATR). ATR-työtä on Vetelissä tarkoitus toteuttaa TMTM-mallin mukaisesti. ATR-ryhmä kootaan tapauskohtaisesti yksittäisen oppilaan tuen tarpeen selvittämiseksi ja järjestämiseksi. Ryhmän koollekutsujana on henkilö, jolla on huoli oppilaasta. Ryhmän nimeäminen edellyttää opiskelijan kirjallista suostumusta (liite 2). Ellei oppilaalla ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, suostumus pyydetään huoltajalta. Luvan voi allekirjoittaa vasta palaverin alussa, jos palaverista ja kokoonpanosta on sovittu suullisesti. Oppilaan/hooltajan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella opiskelijan asian käsittelyyn voi osallistua tarvittavia opiskeluhoollon yhteistyötahoja tai oppilaan läheisiä. Jos oppilas/hooltaja kieltävät asian käsittelyn asiantuntijaryhmässä, kiello kirjataan suostumuslomakkeeseen, jotta voidaan jälkeinpäin osoittaa koulun ottaneen asian esiin ja tarvittaessa tehdään lastensuojeluilmoitus.

Monialaiseen asiantuntijaryhmään osallistunut erityisopettaja tai luokanopettaja/-ohjaaja kirjaa

opiskeluhoitokertomuksen Wilmaan (muistiot -> opiskelijakohtainen muistio). Kirjaamisvastuusta sovitaan ATR-palaverin alussa. Terveystoimittaja ja kuraattori tekevät lain velvoittamat kirjaukset potilasasiakirjoihin. Monialaisessa asiantuntijaryhmässä käsiteltävät asiat ovat lainsäädännön mukaan salassa pidettäviä (PoL 40§). Asiantuntijaryhmän jäsenillä on oikeus pyytää neuvoa tarpeelliseksi katsomiltaan asiantuntijoilta, mutta asiantuntijaryhmän jäsen ei saa käyttää ryhmän jäsenenä saamiaan salassa pidettäviä tietoja muuhun kuin opiskeluhoitoon liittyvään tehtävään.

4.5 Tehostuvan moniammatillisen tuen malli

Tehostuvassa moniammatillisen tuen mallissa esitetään keinoja käytöksellä reagoivan oppilaan tukemiseen ja tilanteen ratkaisemiseen, kun koulun tarjoama yleinen tuki, opettajan yksilöohjaus ja TCM:n mukaiset ryhmänhallintakeinot eivät ole riittäviä. Tällöin käynnistetään TMTM- mallin mukainen työskentely, jossa hyödynnetään Lapset puheeksi- menetelmää (Kuvio 13).

Kuvio 13. Tehostuvan moniammatillisen tuen malli

4.6 Lapset puheeksi -menetelmä

Kaksiportaiseen Lapset puheeksi –menetelmään kuuluu Lapset puheeksi –keskustelu ja Lapset puheeksi –neuvonpito. Menetelmäkoulutuksen käynyt koulun tai opiskeluhuollon työntekijä toimii keskusteluissa vetovastuussa. Lapset puheeksi -keskustelussa käsitellään oppilaan vahvuuksia ja mahdollisia haavoittuvuuksia ratkaisukeskeisellä otteella. Tarkoituksena on tukea oppilaan ja perheiden arjen sujumista, vahvistaa oppilasta suojaavia tekijöitä ja ennaltaehkäistä ongelmia. Keskustelun pohjalta tehdään toimintasuunnitelma, miten koulu ja huoltajat voivat tukea oppilasta paremmin. LP-keskustelun vetäjä kirjaa toimintasuunnitelman wilman muistioon.

LP –neuvonpito (ATR) kutsutaan koolle, kun LP-keskustelussa tunnistetaan lisäävun tarpeita. Neuvonpitoon voidaan kutsua esimerkiksi terapeutteja, jos oppilaalla sellaisia on. Tarkoituksena on koota ne toimijat yhteen, jotka voivat oppilasta ja perhettä auttaa. Pajalan perhetuki palveluista voidaan pyytää sosiaalityöntekijä neuvonpitoon. Tämä edesauttaa konkreettisten, sopivien ja suunnitelmallisen avun saamista. Työmenetelmän avulla lisätään perheiden osallisuutta palveluissa sekä kodin ja muun kehitysympäristön yhteistyötä. Lapset puheeksi –toimintamalli on konkreettinen keino lisätä avoimuutta ja yhteistyötä toimijoiden välillä asiakaslähtöisesti ja siirtää painopistettä korjaavista palveluista helposti tavoitettavaan matalan kynnyksen tukeen.

4.7 Opiskeluhuollon moniammatillinen yhteistyö tehostetun ja erityisen tuen vaiheessa

Tehostetun tuen aloittaminen perustuu **pedagogiseen arvioon**. Pedagoginen arvio tehdään, kun havaitaan oppilaalla tuen tarvetta oppimisessa tai koulunkäynnissä. Yhteistyö oppilaan ja huoltajan kanssa on tärkeää sekä tuen tarpeiden selvittämisen että tuen suunnittelun ja onnistuneen toteuttamisen kannalta.

Pedagogisen arvion valmistuttua luokanopettajan/-ohjaajan tulee ilmoittaa siitä erityisopettajalle, joka vie arvion moniammatilliseen käsittelyyn. Moniammatillisessa käsittelyssä tulee olla mukana vähintään kaksi opiskeluhuollon työntekijää, jotka käyvät lukemassa pedagogisen arvion Wilmassa. Opiskeluhuollon työntekijä voi tarvittaessa kysyä lisätietoja pedagogisen arvion laatijoilta. Jos lisätietojen kysymisellä ei saada riittävästi tietoa päätöksenteolle, voidaan tarvittaessa pitää palaveri. Käsittelyn jälkeen erityisopettaja kirjaa päätöksen pedagogiseen arvioon, julkaisee pedagogisen arvion Wilmassa ja tiedottaa huoltajille, luokanopettajalle/luokanohjaajalle ja koulusihteerille, jatkaako oppilas yleisen tuen piirissä vai aloitetaanko tehostetun tuen tukitoimet. Jos oppilas siirtyy pedagogisen arvion käsittelyn jälkeen tehostettuun tukeen, aloittaa luokanopettaja/-ohjaaja oppimissuunnitelman kirjoittamisen. Oppimissuunnitelman valmistuttua pidetään oppimissuunnitelmapalaveri, johon tarvittaessa voidaan kutsua opiskeluhuollon työntekijöitä.

Jos tehostettu tuki ei riitä, tehdään oppilaasta pedagoginen selvitys. Pedagogista selvitystä varten erityisopettaja hankkii oppilaan opetuksesta vastaavien opettajien yhteenvedon oppilaan

etenemisestä opinnoissaan sekä moniammatillisena yhteistyönä tehdyn yhteenvedon oppilaan saamasta tehostetusta tuesta ja oppilaan kokonaistilanteesta. Yhteenvedojen valmistuttua erityisopettaja tiedottaa sivistysjohtajalle, että asiakirja on luettavissa Wilmassa, jonka jälkeen sivistysjohtaja tekee arvion oppilaan erityisen tuen tarpeesta. Näiden kahden yhteenvedon ja niiden pohjalta laaditun arvion muodostamaa kokonaisuutta kutsutaan **pedagogiseksi selvitykseksi**. Sivistysjohtaja tiedottaa erityisen tuen päätöksestä koulusihteerille, toimistosihteerille, selvityksen tehneelle erityisopettajalle ja luokanopettajalle/luokanohjaajalle. Päätös erityisestä tuesta menee huoltajalle kirjallisena postitse. Erityisen tuen päätöksen jälkeen tehdään HOJKS kahden viikon kuluessa.

4.8 Salassapito ja tiedonsaanti

Opiskeluhuoltoon liittyvät asiakirjat ovat salassa pidettäviä. Tietojen luovutukseen tarvitaan oppilaan tai huoltajan kirjallisesti yksilöity lupa. Kun opiskeluhuoltotyössä käsitellään yksittäistä oppilasta koskevaa asiaa, asian käsittelyyn voivat osallistua ne oppilaan opetukseen ja opiskeluhuollon järjestämiseen osallistuvat, joiden tehtäviin oppilaan asian käsittely kuuluu. Oppilaan huoltajan tai muun laillisen edustajan kirjallisella suostumuksella oppilaan asian käsittelyyn voi osallistua asiantuntijaryhmässä myös muita tarvittavia tahoja. Tähän tarkoitukseen on käytössä kirjallinen suostumus opiskeluhuoltoasian käsittelemiseksi (liite 2).

Yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä opiskeluhuollosta vastaavalle viranomaiselle sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä opiskeluhuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi. Lisäksi heillä on oikeus saada ja luovuttaa toisilleen sekä oppilaan opettajalle, rehtorille ja opetuksen järjestäjälle oppilaan opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot. (Perusopetuslaki 40 h §)

Huoltajan kirjallisella suostumuksella voidaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömiä salassa pidettäviä tietoja pyytää myös muilta tahoilta (PoL 40§). Opetuksen järjestäjällä on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada oppilaan opetuksen järjestämiseksi välttämättömät tiedot varhaiskasvatuksen tai sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaiselta, muulta varhaiskasvatuksen, sosiaalipalvelujen tai terveydenhuollon palvelujen tuottajalta sekä terveydenhuollon ammattihenkilöltä (PoL 41§).

Opiskelijan siirtyessä toiselle paikkakunnalle, uudelle koulutuksen järjestäjälle voidaan siirtää opiskelijan ja/tai huoltajan kirjallisella luvalla opiskeluhuollon asiakasrekisteristä sellaiset salassa pidettävät tiedot, jotka ovat tarpeellisia opiskeluhuollon jatkuvuuden kannalta. (Oppilas- ja opiskeluhuoltolaki 23§) Kunnan viranomainen on velvollinen antamaan sosiaalihuollon viranomaiselle sen pyynnöstä ja salassapitosäännösten estämättä hallussaan olevat sosiaalihuollon asiakassuhteeseen olennaisesti vaikuttavat tiedot ja selvitykset, jotka ovat välttämättömiä asiakkaan sosiaalihuollon tarpeen selvittämiseksi, sosiaalihuollon järjestämiseksi ja siihen liittyvien

toimenpiteiden toteuttamiseksi sekä viranomaiselle annettujen tietojen tarkistamista varten. (Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 20 §)

5 YHTEISTYÖ MUIDEN TAHOJEN KANSSA

5.1 Hyvinvointialue

Koulu tekee yhteistyötä Soiten lasten- ja nuorisopsykiatrian palveluiden, kehityspoliklinikan ja Nepsy-tiimin kanssa. Oppilaat ohjautuvat erikoissairaanhoidon pääsääntöisesti koululääkärin läheteellä. Kuraattori, kouluterveydenhoitaja tai koulupsykykari voivat ohjata oppilaan ja hänen perheensä perheneuvolan palvelujen piiriin.

Perhetukipalvelut (perheneuvola, lapsiperheiden kotipalvelu, perhesosiaalityö, lastensuojelu ja lastenvalvoja) Vetelin alueella tuottaa Perhe- ja sosiaalikeskus Pajala. Yhteistyötä tehdään palveluiden, kodin ja koulun välillä. Lastensuojelun sosiaalityöntekijä antaa tukea yksittäiseen oppilaan liittyvissä kysymyksissä, mikäli kyseessä on lastensuojelullinen huoli ja osallistuu tapauskohtaisesti monialaiseen asiantuntijaryhmään.

Lastensuojelulaki (LSL 25§) velvoittaa viipymättä ilmoittamaan huolesta, jos mm. sosiaali- ja terveydenhuollon, opetustoimen tai nuorisotoimen palveluksessa tai luottamustoimessa olevat henkilöt ovat virkaa tai tointa hoitaessaan tai tehtävässään saaneet tietää lapsesta, jonka hoidon tai huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää lastensuojelutarpeen selvittämistä. Ilmoitusvelvollisuus ohittaa kaikki virkamiehiä muutoin sitovat salassapitosäännökset.

Ilmoituksen tekijä voi pyytää lastensuojelutarpeen selvitystä tai tehdä suoraan lastensuojeluilmoituksen. Selvityspyyntö ja lastensuojeluilmoitus tehdään siten, että sekä vanhemmat että ikä- ja kehitystaso huomioiden oppilas ovat tietoisia asiasta. Jos epäillään lapsen kohdistunutta rikosta, tehdään ensin lastensuojeluilmoitus ja rikosilmoitus kertomatta huoltajalle. Lastensuojelusta saadaan ohjeet, miten edetään tämän jälkeen. Lastensuojelun päivystysnumerosta voi myös kysyä toimintaohjeita, jos ilmoituksen tekijä on epävarma toimintatavoista. (Ks.LIITE 3, Minne ottaa yhteyttä -huoneentaulu).

Jokaisella koulun aikuisella on lastensuojelulain perusteella velvollisuus ilmoittaa lasta koskevasta huolestaan hyvinvointialueen lastensuojeluun !

5.2 Sairaalakoulukonsultaatio ja sairaalakouluopetus

Koulu voi tarvittaessa konsultoida sairaalakoulun konsultoivaa erityisopettajaa esimerkiksi haasteelliseen käyttäytymiseen, koulua käymättömyyteen, psyykkisiin ongelmiin, koulunkäynnin järjestämiseen sekä tukimuotoihin liittyvissä tilanteissa. Sairaalakoulun konsultaatio jatkuu maksuttomana vuoden 2026 loppuun. Yksittäistä oppilasta koskevaa konsultaatiota varten täytetään sairaalakoulun kotisivuilla oleva konsultaatiopyyntö ja lisäksi on oltava lupa konsultaatioon huoltajilta ([Sairaalakoulun kotisivut](#)).

Konsultaation lisäksi sairaalakoulu tarjoaa opetusta psykiatrisilla osastoilla oleville lapsille ja nuorille. Heillä on sairaalakoulussa automaattisesti koulupaikka. Sairaalaopetus tarjoaa erikoissairaanhoidossa oleville oppilaille avo-opetusta eli oppilaat käyvät koulua kotoa käsin. Avo-opetus jakaantuu oppilaisiin, jotka kykenevät käymään koulussa normaalia tai lievästi kevennettyä tuntimäärää sekä Polku- oppilaisiin jotka käyvät aina hyvin yksilöllisesti sovittua pientä tuntimäärää.

Sairaalaopetuksen tavoitteena on turvata oppilaan koulunkäynti sairaalahoidon aikana sekä tukea oppilaan tervettä kasvua ja kehitystä. Tavoitteena on kuntouttavan opetuksen myötä palauttaa oppilas takaisin omaan ryhmäänsä tai löytää oppilaalle ryhmä, jossa hän voi edetä omien kykyjensä mukaisesti. Oppilaan aloittaessa opiskelun sairaalakoulussa ja palatessa takaisin omaan kouluun tehdään tarvittavaa yhteistyötä sairaalakoulun, koulun ja opiskeluhoollon välillä tukitoimien järjestämiseksi. Sairaalaopetuksen yhteydessä opiskeluhoollolliset tukitoimet ja yhteistyötahot kirjataan tuen asiakirjoihin.

5.3 Poliisi ja ankkuritoiminta

Poliisi osallistuu kasvatustyöhön tarjoamalla ennaltaehkäisevää opetusta kouluissa. Poliisi voi käydä kouluilla antamassa oppilaille liikennevalistusta, laillisuuskasvatusta, päihde- ja huumevalistusta. Lisäksi poliisi voi kertoa kiusaamisesta ja turvallisesta somekäyttäytymisestä. Poliisin vierailut kouluilla voivat olla yleistä valistusta tai kohdentua johonkin erityiseen esille nousseeseen ilmiöön. Poliisi voi olla mukana myös yksittäisten tapahtumien selvittelyssä.

Keski-Pohjanmaan alueella toimii ankkuritiimi, joka pyrkii edistämään nuorten hyvinvointia ja ennaltaehkäisemään rikoksia. Ankkuri-malli perustuu moniviranomaisyhteistyöhön, jossa eri viranomaiset työskentelevät yhdessä (kaksi poliisia, nuorisotyöntekijä, sosiaaliohjaaja ja psykiatrinen sairaanhoitaja). Ankkuritiimin toimisto sijaitsee Kokkolassa. Tiimi käsittelee kaikki alle 18-vuotiaiden tekemiksi epäillyt rikokset ja rikolliset teot sekä poliisiin ja muiden viranomaistahojen tekemät lastensuojeluilmoitukset, jotka koskevat alaikäisten päihteiden käyttöä tai rikollista toimintaa.

5.4 Nuorisotoimi

Kunnan vapaa-aikapäällikkö tekee yhteistyötä koulujen kanssa osallistumalla erilaisiin koulun tapahtumiin. Tarvittaessa yhteistyötä tehdään myös etsivän nuorisotyöntekijän kanssa perusopetuksen yläluokilla, toiselle asteelle siirryttäessä ja Vetelin lukiossa. Työskentelyn tavoitteena on tukea nuorta elämänhallinnassa, koulunkäynnissä ja jatko-opintoihin hakeutumisessa sekä tarjota tukea erityisesti niille oppilaille, jotka ovat vaarassa keskeyttää opintonsa tai syrjäytyä.

6 KIUUSAAMISEN, HÄIRINNÄN, VÄKIVALLAN JA SYRJIMISEN ENNALTAEHKÄISYN JA PUUTTUMISEN TOIMINTAMALLI

Kaikilla opetukseen osallistuvilla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Väkivallan, kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän ehkäisy sekä niihin puuttuminen kuuluvat kaikille kouluyhteisössä työskenteleville. Koulun järjestyssäännöissä sanotaan, että väkivaltaa, kiusaamista, häirintää ja syrjintää ei hyväksytä. Koululla on velvollisuus ilmoittaa tietoonsa tulleen koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta väkivallasta, kiusaamisesta, häirinnästä tai syrjinnästä niihin syyllistyneen ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

Oppilailla on kouluyhteisön jäsenenä oma vastuu kiusaamisen vastaisesta toiminnasta. Perusopetuslain mukaisesti oppilaalla on velvollisuus käyttäytyä muita kiusaamatta ja toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden oppilaiden, kouluyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta ja terveyttä.

[Kiusaamisen, häirinnän, väkivallan ja syrjimisen ennaltaehkäisyn ja puuttumisen toimintamalli](#)

7 POISSAOLOJEN SEURAAMINEN JA NIIHIN PUUTTUMINEN

Perusopetuslain mukaan opetuksen järjestäjän tulee ennaltaehkäistä perusopetukseen osallistuvan poissaoloja, seurata oppilaan poissaoloja, puuttua niihin suunnitelmallisesti ja ilmoittaa luvattomista poissaoloista huoltajalle. Huoltajan velvollisuus on huolehtia, että oppivelvollisuus tulee suoritettua. Huoltajan on ilmoitettava oppilaan sairauspoissaoloista luokanopettajalle/-ohjaajalle, joka merkitsee poissaolon Wilmaan. Oppilas huolehtii sairauden aikana koulutehtävistään, jotka löytyvät Wilmasta. Jos oppilas on jäänyt sairaspöissaolon vuoksi jälkeen opinnoissa, hänellä on oikeus saada tarvittaessa tukiovetusta. Myös sairauspöissaolon aikana mahdollisesti ollut koe järjestetään hänelle erikseen.

Mikäli oppilas joutuu olemaan poissa koulusta muusta syystä (esim. matka), poissaoloon on pyydettyvä kirjallinen lupa etukäteen. Luokanopettaja/-ohjaaja myöntää luvan 1-7 päivän poissaoloon. Yli seitsemän päivän poissaoloon lupa on anottava rehtorilta ja neljä viikkoa pidempiin poissaoloihin lupa on anottava sivistyslautakunnalta. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että oppilas huolehtii poissaolon aikana itse koulutehtävistään. Tehtävät tulee olla suoritettuna oppilaan palatessa kouluun. Koulu ei ole velvollinen antamaan tukiovetusta tai tekemään erityisjärjestelyjä oppilaan ylimääräisen loman vuoksi. Huoltajan vastuulla on, että oppilas ei jää loman takia jälkeen opiskelussa.

Jos huoltaja ei ole ilmoittanut oppilaan sairauspöissaolosta tai lupaa poissaoloon ei ole etukäteen pyydetty, luokanopettaja/-ohjaaja ottaa yhteyttä kotiin luvattoman poissaolon syyn selvittämiseksi. Luokanopettaja/-ohjaaja sopii oppilaan kanssa korvaavien tehtävien/oppituntien suorittamisesta opettajien ohjeiden mukaisesti.

Vetelissä on otettu 3.10.2023 käyttöön uusi poissaolomalli (poissaolomalli). Luokanopettajan/-ohjaajan tulee seurata oppilaidensa poissaoloja säännöllisesti. Mikäli luvattomia tai huolta herättäviä poissaoloja on kertynyt paljon, edetään poissaolomallin mukaan. Luokanopettajan/-ohjaajan tulee täyttää Wilman tukivälilehdeltä poissaolojen lokikirja (30, 60, 90, 120 ja 150 tunnin poissaolon kohdalla), keskustella oppilaan ja huoltajien kanssa poissaolojen vaikutuksesta oppimiseen ja mahdollisista tukitoimista sekä konsultoida tarvittaessa muita oppilasta opettavia opettajia ja/tai opiskeluhuoltoa, ovatko he huolissaan oppilaasta (LIITE 4).

LIITE 1. Opiskeluhuollon monialaiset työryhmät

	Jäsenet	Tehtävät	Kokoukset
Alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä	sivistysjohtaja	alueellisen opiskeluhuolto-suunnitelman valmistelu, seuranta ja arviointi	
Opiskeluhuollon ohjausryhmä	sivistysjohtaja, perusopetuksen rehtori (varalla apulaisjohtaja), lukion rehtori, Tunkkarin ja Ylipään apulaisjohtajat, erityisopettaja, opiskeluhuollon edustaja, ja sosiaalityöntekijä. Tarvittaessa kutsutaan paikalle muita asiantuntijoita esim. kouluterveydenhoitaja, Ankkuritiimin työntekijä, etsivä nuorisotyöntekijä/ koulunuorisotyöntekijä	johtaa oppilaitoksen opiskeluhuollon suunnittelua, kehittämistä, toteuttamista ja arviointia, kouluyhteisön terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen ajantasaista kouluterveyskyselyä hyödyntäen sekä ongelmia ehkäisevä työ, ajankohtaisten ilmiöiden käsittely, koulupoissaolojen määrän tarkastelu marraskuussa ja huhtikuussa	2-3 kertaa vuodessa koollekutsujana sivistysjohtaja
Koulukohtainen opiskeluhuoltoryhmä	rehtori, apulaisjohtaja(t), erityisopetuksen koordinaattorit, koordinoiva erityisopettaja opo, oppilaskunnan ohjaaja(t), kuraattori, psykologi, kouluterveydenhoitaja, koulunkäynninohjaaja, muun henkilökunnan edustaja, kaikilta kouluilta oppilaskunnan oppilasedustajat 4., 6. ja 9.luokilta huoltajien edustaja yläkoululta ja kaikilta alakouluilta valitaan aina vuodeksi kerrallaan (tarvittaessa kouluvalmentaja,	Keskeinen tehtävä on kouluyhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen, ajantasaisten kouluterveyskyselyjen hyödyntäminen toimenpiteiden suunnittelussa ja kehittämisessä oppilaitoksen opiskeluhuollon suunnittelu, kehittäminen, toteuttaminen ja arviointi,	2-3 kertaa lukuvuodessa (marraskuussa ja huhtikuussa) koollekutsujana rehtori

	koulunuorisotyöntekijä, tai muu asiantuntija)		
Opiskeluhuollon tuki työyhteisössä/tiimi	erityisopettajia, opiskeluhuollon edustajia sekä kouluvalmentaja ja koulunuorisotyöntekijä.	Pedagogiset tukitapaamiset työyhteisölle Ilmiannetaan hyvät käytänteet ja toimivat menetelmät (Huomaa hyvä!, TCM, RYMY) ja jaetaan pedagogista osaamista Etsitään ratkaisuja ryhmäyttämiseen, jolla tuetaan luokkien tilanteita ja oppilaiden kaveritaitoja Arjen eri foorumeilta nousevien Ilmiöiden käsittely ja ratkaisujen etsiminen	2-4 kokoontumista ys-kalenterin mukaan lukuvuodessa
Monialainen asiantuntijaryhmä (ATR) yksittäisen oppilaan asiat	kootaan tapauskohtaisesti	yksittäisen oppilaan tai oppilasryhmän tuen ja oppilashuollon tarpeen selvittäminen ja järjestäminen	tarvittaessa koollekutsujana luokanopettaja/-ohjaaja tai kuraattori kokoontuminen edellyttää oppilaan/huoltajan kirjallista suostumusta

LIITE 2. Kirjallinen suostumus opiskeluhuoltoasian käsittelemiseksi

Asian käsittely oppilaan tueksi koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä perustuu oppilaan kirjalliseen suostumukseen. Ellei oppilaalla ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, suostumus pyydetään huoltajalta. Asiantuntijaryhmän jäsen ei saa käyttää ryhmän jäsenenä saamiaan salassa pidettäviä tietoja muuhun kuin oppilashuoltoon liittyvään tehtävään. Ryhmän jäsenet saavat konsultoida toisiaan oppilaan asiasta. Ryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa lapsen asiassa tarpeellisiksi katsomiltaan asiantuntijoilta. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 19§)

Koulu		
Oppilaan nimi, sotu ja luokka		
Aika ja paikka	____ / ____ 20____ klo ____	
Asia	_____ _____	
Osallistujat	Koulu täyttää Koulun esitys asiantuntijaryhmään osallistujista ☐ huoltaja ☐ muu läheinen ☐ erityisopettaja ☐ luokanohjaaja ☐ opettaja ☐ opinto-ohjaaja ☐ kuraattori ☐ terveydenhoitaja ☐ psykologi ☐ muu oppilaitoksen henkilö (esim. koulunkäynninohjaaja) ☐ muu _____	Oppilas/huoltaja täyttää Suostumus ☐ kyllä ☐ ei ☐ kyllä ☐ ei ☐ kyllä ☐ ei ☐ kyllä ☐ ei ☐ kyllä ☐ ei ☐ kyllä ☐ ei ☐ kyllä ☐ ei ☐ kyllä ☐ ei ☐ kyllä ☐ ei ☐ kyllä ☐ ei

Allekirjoitus	____ / ____ 20____ Oppilas / huoltaja
---------------	---

Palautetaan luokanopettajalle/-ohjaajalle ____ / ____ / ____ mennessä.

LIITE 3. Minne ottaa yhteyttä? -huoneentaulu

Minne ottaa yhteyttä?

Tarve konsultoida lapsen tai perheen asiassa		Puhelu lapsiperheiden palveluohjaukseen 06 826 3011	TAI	Sähköinen yhteydenotto APU- nappi soite.fi	Puhelinaika: ma, to ja pe klo 8-12 ti, ke klo 12-16
Tarve saada sote-ammattilaisia mukaan lapsen LP-neuvonpitoon tai verkostopalaveriin		Puhelu lapsiperheiden palveluohjaukseen 06 826 3011	TAI	Sähköinen yhteydenotto APU- nappi soite.fi	
Tarve konsultoida yhteydenoton tai lastensuojeluilmoituksen tekemisessä		Puhelu sosiaalipäivystykseen 06 826 3002		Puhelinaika: 24/7	
Yhteydenoton tai lastensuojeluilmoituksen tekeminen	soite.fi/ lastensuojeluilmoitus	TAI		Puhelu sosiaalipäivystykseen 06 826 3002	
Kriisi- tai hätätilanne tai epäily lapsen kohdistuneesta rikoksesta		112	TAI	Puhelu sosiaalipäivystykseen 06 826 3002	
Tarve konsultoida rikoksen tunnusmerkit täyttävästä lapsen/nuoren teosta		Puhelu Ankkuri- tiimiin 040 488 2904		Puhelinaika: ma-pe klo 8-16	
Tarve selvittää lapsen oma työntekijä perhesosiaalityössä tai lastensuojelussa?		Puhelu koordinaattorille ma-pe klo 8-16		Perhesosiaalityö: Lastensuojelu: 040 806 8402 040 804 3641 Jokilaaksot: 040 804 4730	

LIITE 4. Poissaolomalli ja keskustelupohjat

KOULUPOISSAOLOIHIN LIITTYVÄ TOIMINTASUUNNITELMA

JOKAINEN KOULUPÄIVÄ
ON TÄRKEÄ

Jokaisella oppilaalla on kaikkina koulupäivinä oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, ohjausta, oppilashuoltoa ja oppimisen tukea sekä oikeus turvalliseen oppimisympäristöön. Poissaoloja ehkäistään edistämällä **läsnäoloa, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä tukevaa toimintakulttuuria. Varhainen puuttuminen** ehkäisee poissaolojen jatkumista ja poissaolojen mahdollisia vaikutuksia oppimiseen ja koulunkäyntiin. Myös sairauspoissaolot ja etukäteen anottut lomat voivat aiheuttaa haasteita oppilaan oppimiselle ja koulunkäynnille. Siksi on tärkeää huomioida kaikenlaiset poissaolot. Jotta oppilaalle voidaan **tarjota oikeat tukitoimet**, on tärkeää selvittää oppilaan poissaolon syyt ja etsiä yhteistyössä kodin kanssa ratkaisuja oikean ja oikea-aikaisen tuen saamiseksi oppilaalle. Yhdessä lisäämme koululäsnäoloa.

Tämän toimintasuunnitelman mukaisesti luokanvalvojalle/luokanopettajalle, huoltajille (1.-9. lk) ja oppilaalle (7.-9. lk) lähetetään Wilmaviesti, kun oppilaan poissaolot ylittävät tietyn raja-arvon sekä rehtorille, kun oppilaalla on yli 90 oppituntia poissaoloa.

Tämä toimintasuunnitelma on laadittu koulun opettajia ja oppilashuoltohenkilöstöä sekä oppilaita ja huoltajia varten. Ohjeet perustuvat perusopetuslakiin, oppilas- ja opiskelijahuoltolakiin sekä perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin. Toimintasuunnitelma on laadittu osana Pedersören, Pietarsaaren, Kokkolan, Kruunupyyn, Luodon ja Uusikaarlepyyn yhteistä SKY-hanketta (Sitouttava kouluyhteistyö OKM).

Perusopetuslain (26 §) mukaan opetuksen järjestäjän tulee ennaltaehkäistä perusopetukseen osallistuvan oppilaan poissaoloja sekä seurata ja puuttua niihin suunnitelmallisesti. Opetuksen järjestäjän tulee ilmoittaa luvattomista poissaoloista oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

ROOLIT JA VASTUUT

HUOLTAJA on vastuussa lapsen kouluun menemisestä ja hänen on ilmoitettava koululle lapsen poissaolosta etukäteen tai äkillisissä poissaoloissa samana päivänä Wilmassa. Oppivelvollisuuslain (9 §) mukaan oppivelvollisen huoltajan on huolehdittava siitä, että oppivelvollinen suorittaa oppivelvollisuuden.

OPPILAAN tulee perusopetuslain (35 §) mukaan osallistua perusopetukseen, johon hänet on otettu, jollei hänelle ole erityisestä syystä tilapäisesti myönnetty vapautusta.

LUOKANVALVOJA/LUOKANOPETTAJA seuraa oppilaan poissaoloja ja puuttuu niihin sekä ilmoittaa luvattomista poissaoloista oppilaan huoltajille (perusopetuslaki 26 §). Kodin ja koulun välinen yhteistyö on tärkeää.

AINEENOPETTAJA keskustelelee oppilaan kanssa toistuvista poissaoloista yksittäisessä oppiaineessa ennen kuin poissaolot alkavat vaikuttaa oppimiseen ja ilmoittaa asiasta luokanvalvojalle/luokanopettajalle.

OPPILASHUOLTOHENKILÖSTÖ tarjoaa kouluterveydenhuoltoa sekä koulukuraattori- ja koulupsykologipalveluja oppilaiden koulunkäynnin tueksi ja osallistuvat moniammatilliseen työhön tapauskohtaisesti.

MONIAMMATILLINEN ASiantuntijaryhmä selvittää yhdessä oppilaan ja hänen huoltajan kanssa oppilaan tuen tarpeen ja järjestää oppilaalle oppilashuoltopalveluja. Ryhmä muodostetaan tapauskohtaisesti. Yksilökohtaisen opiskeluhoon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi tarpeelliset tiedot kirjataan oppilashuoltokertomukseen.

KOULUN OPPILASHUOLTORYHMÄ, joka on osa yhteisöllistä oppilashuoltoa, koordinoi poissaolojen ehkäisyä, niiden suunnitelmallista seurantaa ja poissaoloihin puuttumista. Ryhmä seuraa syyslomaan, joululomaan ja hiihtolomaan mennessä kertyneitä poissaoloja koulu- ja luokkatasolla.

SOSIAALIHUOLTOON otetaan tarvittaessa yhteyttä sosiaalihuoltolain 35 §:n mukaisesti tuen tarpeen arvioimiseksi tai lastensuojelulain 25 §:n mukaisen lastensuojeluilmoituksen tekemiseksi.

KOULULÄSNÄOLON EDISTÄMINEN

Läsnäoloa, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä tukeva toimintakulttuuri

Oppimisympäristö, oppimiskäsitys ja toimintakulttuuri ilmenevät koulutyön käytännön järjestämisessä. Koulun kaikilla aikuisilla on yhteinen vastuu hyvinvoinnin edistämisestä, kasvatustyöstä ja jokaisen turvallisesta koulupäivästä.

Oppilailla on oma vastuunsa, joka ilmenee säännöllisenä osallistumisena koulutyöhön, arvostavana suhtautumisena koulutovereihin ja koulun aikuisiin sekä yhteisten sääntöjen noudattamisena.

Hyvä suhde oppilaiden ja opettajien välillä

Oppilaiden ja opettajien väliset hyvät suhteet luovat turvallisen oppimisympäristön ja paremman työympäristön opettajille. Hyvä vuorovaikutus opettajien ja oppilaiden välillä edistää oppilaiden osallistumista opetukseen sekä oppilaiden hyvinvointia ja oppimista.

Kodin ja koulun yhteistyö

Rakentava kodin ja koulun yhteistyö on tärkeä tuki oppilaan oppimiselle ja kehitykselle. Huoltajilla on ensisijainen vastuu lapsen kasvatuksesta ja koululla on ensisijainen vastuu lapsen opetuksesta. Yhteistyön lähtökohtana on luottamus, tasavertaisuus ja keskinäinen kunnioitus.

Tunne- ja vuorovaikutustaidot

Oppilaiden tunne- ja vuorovaikutustaitojen edistäminen on tavoitteena useassa oppiaineessa ja ne sisältyvät myös laaja-alaisen osaamisen kokonaisuuteen. Oppituntien lisäksi tunne- ja vuorovaikutustaitojen harjoittelu arkipäivän tilanteissa on tärkeä osa koulun toimintakulttuuria.

Turvallinen oppimisympäristö

Turvallinen oppimisympäristö on perusoikeus niin oppilaille kuin koulun aikuisille. Turvallinen oppimisympäristö on turvallinen fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti. Kaikki yhteisön jäsenet vaikuttavat toiminnallaan oppimisympäristöihin. Oppilaiden vertaissuhteiden aktiivinen tukeminen, myönteiset yhteiset kokemukset ja merkityksellisyiden tunne kouluyhteisön jäsenenä tukevat turvallista oppimisympäristöä. Kiusaamista, häirintää, väkivaltaa, rasismia tai muuta syrjintää ei hyväksytä ja epäasialliseen käytökseen puututaan.

KOULUPOISSAOLOJEN ENSIMERKIT, JOTKA VOIVAT NÄKYÄ KOTONA JA/TAI KOULUSSA

- Vaikeuksia lähteä kouluun aamuisin
- Toistuvia myöhästymisiä tai luvattomia poissaolotunteja
- Toistuvat poissaolot tietyltä tunnilta tai tiettynä koulupäivänä
- Toive saada jäädä kotiin koulusta
- Jatkuva yhteydenpito kotiin koulupäivän aikana
- Lisääntynyt ärtyneisyys tai vihamielisyys koulua kohtaan
- Lisääntyneet huolet tai pelot tai masentuneisuus
- Lisääntyneet somaattiset oireet, kuten vatsakipu, pahoinvointi tai päänsärky
- Toistuvat käynnit terveydenhoitajalla
- Koulutehtävien välttely tai tekemättä jättäminen
- Koulun sosiaalisten tilanteiden välttely tai pelko
- Muutokset kaverisuhteissa tai vetäytyneisyys
- Palkitsevien tilanteiden etsiminen koulun ulkopuolelta
- Vaikeuksia palata kouluun vapaan tai sairauden jälkeen

HUOLTAJA, OLE YHTEYDESSÄ KOULUUN, JOS KOET HAASTEITA LAPSESI KOULUNKÄYNNIN SUHTEEN!

Lähteet: Perusopetuslaki, Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet, Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki, Sosiaalihuoltolaki, Lastensuojelulaki, THL, KouluKunnossa, VIP-verkosto/Koulua käymättömät lapset

Jos huoli herää, voi koti tai koulu reagoida poissaoloihin ennen näiden poissaolorajojen täyttymistä. Oppilashuoltohenkilöstöä voidaan konsultoida matalalla kynnyksellä.

30
tuntia

Vastuuhenkilö: Luokanvalvoja / luokanopettaja

EI HUOLTA HERÄTTÄVÄ POISSAOLO

- Anotut lomat
- Yhtäjaksoinen sairauspoissaolo
- Kun olet todennut, että poissaolo ei anna aiheutta huoleen, muita toimenpiteitä ei tarvita.
- Täytä lokikirja Wilmassa välilehdessä Tuki → Muut asiakirjat → Poissaolojen lokikirja.

HUOLTA HERÄTTÄVÄ POISSAOLO

- Luvattomat poissaolot
- Yksittäiset (sairaus) poissaolopäivät tai kun poissaoloissa näkyy tietty kaava
- Keskustele oppilaan kanssa poissaolon syistä (voit hyödyntää keskustelupohja oppilaan kanssa käytävään keskusteluun apuna), poissaolon vaikutuksesta oppimiseen ja koulunkäyntiin sekä mahdollisista tukitoimenpiteistä.
- Huomioi erityisesti oppilaat, joilla on erilaisia tukimuotoja.
- Keskustele yhdessä huoltajan kanssa oppilaan poissaolosta (voit käyttää keskustelupohja huoltajan kanssa käytävään keskusteluun apuna).
- Tarvittaessa konsultoi oppilashuoltoa tai ohjaa oppilas oppilashuollon piiriin oppilaan ja huoltajan kanssa käydyn keskustelun perusteella (kouluterveydenhoitaja, koulukuraattori, koulupsykologi).
- Täytä lokikirja Wilmassa välilehdessä Tuki → Muut asiakirjat → Poissaolojen lokikirja.

60
tuntia

Vastuuhenkilö: Luokanvalvoja / luokanopettaja

EI HUOLTA HERÄTTÄVÄ POISSAOLO

- Anotut lomat
- Yhtäjaksoinen sairauspoissaolo

- Keskustele yhdessä oppilaan kanssa poissaolojen vaikutuksesta oppimiseen ja koulunkäyntiin sekä mahdollisista tukitoimenpiteistä.
- Huomioi erityisesti oppilaat, joilla on erilaisia tukimuotoja.
- Keskustele yhdessä huoltajan kanssa, jos huoli herää oppilaan kanssa käydyt keskustelut perusteella.
- Täytä lokikirja Wilmassa välilehdessä Tuki → Muut asiakirjat → Poissaolojen lokikirja.

HUOLTA HERÄTTÄVÄ POISSAOLO

- Luvattomat poissaolot
- Yksittäiset (sairaus) poissaolopäivät tai kun poissaoloissa näkyy tietty kaava

- Pyydä oppilaalta ja huoltajalta suostumus monialaisen asiantuntijaryhmän kokoukseen. Ennen asiantuntijaryhmän kokousta suositellaan perusteellista kartoitusta poissaolon taustalla olevien syiden selvittämiseksi.
- Poissaolon taustalla olevien syiden kartoitus:
 - ▶ **Luokanvalvoja/luokanopettaja:**
 - Onko kolmiportainen tuki oikealla tasolla?
 - Onko haasteita luokkahuonetilanteissa?
 - Onko muita huolenaiheita: kiusaamista, ulkopuolisuutta tai vastaavaa?
 - ▶ **Kouluterveydenhoitaja:**
 - Terveystilan kartoitus
 - ▶ **Koulukuraattori:**
 - Oppilaan hyvinvoinnin, sosiaalisten suhteiden ja oman koulukokemuksen kartoittaminen (esim. kartoituslomake ISAP)
 - ▶ Koulupsykologia voidaan konsultoida tarvittaessa
- Asiantuntijaryhmän kokoonpano perustuu kartoitustulokseen ja asiantuntijaryhmä jatkaa työtään niiden henkilöiden kanssa, jotka osallistuvat keskeisesti oppilaan tukitoimisuunnitelman laatimiseen. Oppilas ja huoltaja osallistuvat aina kokoukseen. Jokaisesta kokouksesta kirjataan oppilashuoltokertomus.
- Konsultoi oppilashuoltohenkilöstöä, jos et saa suostumusta asiantuntijaryhmän koolle kutsumisessa.
- Täytä lokikirja Wilmassa välilehdessä Tuki → Muut asiakirjat → Poissaolojen lokikirja.

**90
tuntia**

Vastuuhenkilö: Luokanvalvoja / luokanopettaja
(yhdessä monialaisen asiantuntijaryhmän kanssa mikäli sellainen on muodostettu)

Jos monialainen asiantuntijaryhmä on jo muodostettu, työ jatkuu laaditun suunnitelman mukaisesti.

EI HUOLTA HERÄTTÄVÄ POISSAOLO

- Anotut lomat
- Yhtäjaksoinen sairauspoissaolo

- Keskustele yhdessä oppilaan kanssa poissaolojen vaikutuksesta oppimiseen ja koulunkäyntiin sekä mahdollisista tukitoimenpiteistä.
- Huomioi erityisesti oppilaat, joilla on erilaisia tukimuotoja.
- Keskustele yhdessä huoltajan kanssa poissaolojen vaikutuksesta oppilaan oppimiseen ja koulunkäyntiin sekä mahdollisista tukitoimenpiteistä.
- Konsultoi oppilaan aineenopettajia, ovatko he huolissaan oppilaasta ja hänen koulunkäynnistään.
- Konsultoi koulukuraattoria, onko hän huolissaan oppilaasta.
- Konsultoi kouluterveydenhoitajaa, onko hän huolissaan oppilaasta.
- Jos sinä tai joku edellä mainituista henkilöistä on huolissaan oppilaan poissaolosta, järjestetään monialainen asiantuntijaryhmän kokous. Jos kukaan ei ole huolissaan oppilaan poissaolosta, ei asiantuntijaryhmän kokousta tarvita.
- Täytä lokikirja Wilmassa välilehdessä Tuki → Muut asiakirjat → Poissaolojen lokikirja.

HUOLTA HERÄTTÄVÄ POISSAOLO

- Luvattomat poissaolot
- Yksittäiset (sairaus) poissaolopäivät tai kun poissaoloissa näkyy tietty kaava
- Pyydä oppilaalta ja huoltajalta suostumus monialaisen asiantuntijaryhmän kokoukseen. Ennen asiantuntijaryhmän kokousta suositellaan perusteellista kartoitusta poissaolon taustalla olevien syiden selvittämiseksi.
- Poissaolon taustalla olevien syiden kartoitus:
 - ▶ **Luokanvalvoja/luokanopettaja:**
 - Onko kolmiportainen tuki oikealla tasolla?
 - Onko haasteita luokkahuonetilanteissa?
 - Onko muita huolenaiheita: kiusaamista, ulkopuolisuutta tai vastaavaa?
 - ▶ **Kouluterveydenhoitaja:**
 - Terveystilan kartoitus
 - ▶ **Koulukuraattori:**
 - Oppilaan hyvinvoinnin, sosiaalisten suhteiden ja oman koulu- kokemuksen kartoittaminen (esim. kartoituslomake ISAP)
 - ▶ Koulupsykologia voidaan konsultoida tarvittaessa
- Asiantuntijaryhmän kokoonpano perustuu kartoitustulokseen ja asiantuntijaryhmä jatkaa työtään niiden henkilöiden kanssa, jotka osallistuvat keskeisesti oppilaan tukitoimisuunnitelman laatimiseen. Oppilas ja huoltaja osallistuvat aina kokoukseen. Jokaisesta kokouksesta kirjataan oppilashuoltokertomus.
- Konsultoi oppilashuoltohenkilöstöä, jos et saa suostumusta asiantuntijaryhmän koolle kutumisessa.
- Täytä lokikirja Wilmassa välilehdessä Tuki → Muut asiakirjat → Poissaolojen lokikirja.

**120
tuntia**

Vastuuhenkilö: Luokanvalvoja / luokanopettaja
(yhdessä monialaisen asiantuntijaryhmän kanssa mikäli sellainen on muodostettu)

Jos monialainen asiantuntijaryhmä on jo muodostettu, työ jatkuu laaditun suunnitelman mukaisesti.

EI HUOLTA HERÄTTÄVÄ POISSAOLO

- Anotut lomat
- Yhtäjaksoinen sairauspoissaolo
- Keskustele yhdessä oppilaan kanssa poissaolojen syistä, poissaolojen vaikutuksesta oppimiseen ja koulunkäyntiin sekä mahdollisista tukitoimenpiteistä.
- Huomioi erityisesti oppilaat, joilla on erilaisia tukimuotoja.
- Keskustele yhdessä huoltajan kanssa poissaolojen syistä, poissaolojen vaikutuksesta oppilaan oppimiseen ja koulunkäyntiin sekä mahdollisista tukitoimenpiteistä.
- Konsultoi oppilaan aineenopettajia, ovatko he huolissaan oppilaasta ja hänen koulunkäynnistään.
- Konsultoi koulukuraattoria, onko hän huolissaan oppilaasta.
- Konsultoi kouluterveydenhoitajaa, onko hän huolissaan oppilaasta.
- Jos sinä tai joku edellä mainituista henkilöistä on huolissaan, järjestetään monialainen asiantuntijaryhmän kokous. Jos kukaan ei ole huolissaan oppilaan poissaolosta, ei asiantuntijaryhmän kokousta tarvita.
- Täytä lokikirja Wilmassa välilehdessä Tuki → Muut asiakirjat → Poissaolojen lokikirja.

HUOLTA HERÄTTÄVÄ POISSAOLO

- Luvattomat poissaolot
- Yksittäiset (sairaus) poissaolopäivät tai kun poissaoloissa näkyy tietty kaava
- Pyydä oppilaalta ja huoltajalta suostumus monialaisen asiantuntijaryhmän kokoukseen. Ennen asiantuntijaryhmän kokousta suositellaan perusteellista kartoitusta poissaolon taustalla olevien syiden selvittämiseksi.
- Poissaolon taustalla olevien syiden kartoitus:
 - ▶ **Luokanvalvoja/luokanopettaja:**
 - Onko kolmiportainen tuki oikealla tasolla?
 - Onko haasteita luokahuonetilanteissa?
 - Onko muita huolenaiheita: kiusaamista, ulkopuolisuutta tai vastaavaa?
 - ▶ **Kouluterveydenhoitaja:**
 - Terveystilan kartoitus
 - ▶ **Koulukuraattori:**
 - Oppilaan hyvinvoinnin, sosiaalisten suhteiden ja oman koulukokemuksen kartoittaminen (esim. kartoituslomake ISAP)
 - ▶ Koulupsykologia voidaan konsultoida tarvittaessa
- Asiantuntijaryhmän kokoonpano perustuu kartoitustulokseen ja asiantuntijaryhmä jatkaa työtään niiden henkilöiden kanssa, jotka osallistuvat keskeisesti oppilaan tukitoimisuunnitelman laatimiseen. Oppilas ja huoltaja osallistuvat aina kokoukseen. Jokaisesta kokouksesta kirjataan oppilashuoltokertomus.
- Konsultoi oppilashuoltohenkilöstöä, jos et saa suostumusta asiantuntijaryhmän koolle kutumisessa.
- Täytä lokikirja Wilmassa välilehdessä Tuki → Muut asiakirjat → Poissaolojen lokikirja.

**150
tuntia**

Vastuuhenkilö: Luokanvalvoja / luokanopettaja
(yhdessä monialaisen asiantuntijaryhmän kanssa mikäli sellainen on muodostettu)

Jos monialainen asiantuntijaryhmä on jo muodostettu, työ jatkuu laaditun suunnitelman mukaisesti.

**HUOLTA
HERÄTTÄVÄ
POISSAOLO**

Poissaolon syystä riippumatta yli 150 tunnin poissaolo on aina huolestuttavaa oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin kannalta ja vaatii aina kokousta.

- Pyydä oppilaalta ja huoltajalta suostumus monialaisen asiantuntijaryhmän kokoukseen. Kokoukseen osallistuu oppilas, huoltaja, luokanvalvoja/luokanopettaja, koulukuraattori ja/tai kouluterveydenhoitaja ja/tai koulupsykologi.
- Ennen kokousta: Konsultoi oppilaan aineenopettajia, ovatko he huolissaan oppilaasta ja hänen oppimisestaan.
- Kokouksessa käsitellään:
 - Minkälaisesta poissaolosta on kyse ja mitkä ovat poissaolon syyt.
 - Jos poissaolon syyt herättävät huolta, suositellaan perusteellista kartoitusta poissaolon taustalla olevien syiden selvittämiseksi. **Noudata poissaolojen syiden kartoituksen ohjetta.**
 - Poissaolon vaikutukset oppimiseen ja koulunkäyntiin sekä mahdolliset tukitoimenpiteet.
 - Kokouksesta kirjataan oppilashuoltokertomus.
- Poissaolon syistä riippumatta tarvitaan seuranta-kokous oppilaan poissaolon, koulunkäynnin ja mahdollisten tukitoimenpiteiden seuraamiseksi. Kokoukseen osallistuvat ne henkilöt, jotka osallistuvat keskeisesti seurantaan. Oppilas ja huoltaja osallistuvat aina kokoukseen.
- Jos päätetään **kartoittaa poissaolon syyt:**
 - ▶ **Luokanvalvoja/luokanopettaja:**
 - Onko kolmiportainen tuki oikealla tasolla?
 - Onko haasteita luokahuonetilanteissa?
 - Onko muita huolenaiheita: kiusaamista, ulkopuolisuutta tai vastaavaa?
 - ▶ **Kouluterveydenhoitaja:**
 - Terveystilan kartoitus
 - ▶ **Koulukuraattori:**
 - Oppilaan hyvinvoinnin, sosiaalisten suhteiden ja oman koulukokemuksen kartoittaminen (esim. kartoituslomake ISAP)
 - ▶ Koulupsykologia voidaan konsultoida tarvittaessa
- Asiantuntijaryhmän kokoonpano perustuu kartoitustulokseen ja asiantuntijaryhmä jatkaa työtään niiden henkilöiden kanssa, jotka osallistuvat keskeisesti oppilaan tukitoimisuunnitelman laatimiseen. Oppilas ja huoltaja osallistuvat aina kokoukseen. Jokaisesta kokouksesta kirjataan oppilashuoltokertomus.
- Konsultoi oppilashuoltohenkilöstöä, jos et saa suostumusta asiantuntijaryhmän koolle kutumisissa.
- Täytä lokikirja Wilmassa välilehdessä Tuki → Muut asiakirjat → Poissaolojen lokikirja.

KESKUSTELUPOHJA OPPILAAN KANSSA KÄYTTÄVÄÄN KESKUSTELUUN

Selvitä oppilaan oma käsitys poissaolojen syistä, moittimatta tai syyttelemättä häntä tilanteesta. Oppilaalla voi olla vaikea antaa suoraa syytä poissaoloille. Selvitä myös, mitä tukea oppilas kokee tarvitsevansa, jotta läsnäolo koulussa toimisi. Turvallisesta ilmapööristä huolehtiminen ja aiheesta keskusteleminen avoimesti ja kiinnostuneesti voi johdattaa oikeaan suuntaan.

ENNEN KESKUSTELUA OPPILAAN KANSSA ON HYVÄ KÄYDÄ LÄPI SEURAAVAT ASIAT:

- Poissaolotuntien määrä ja tietty kaava, jota poissaolot noudattavat.
- Dokumentointi esim. aiemmista toimenpiteistä ja niiden vaikutuksista, pedagoginen selvitys ja mahdolliset testitulokset (luki- ja kirjoitusvaikeus, kuulohäiriöt, kielihäiriö).

VINKKEJÄ SIITÄ, MISTÄ VOIT KESKUSTELLA OPPILAAN KANSSA:

Sopikaa yhdessä oppilaan kanssa, miten kauan aiotte keskustella (mieluummin useita lyhyitä tapauksia kuin yksi hyvin pitkä).

1. Mikä saa sinut tulemaan kouluun?
2. Mikä saa sinut menemään tunnille?
3. Mikä auttaa sinua menemään tunnille ja olemaan siellä?
4. Mikä auttaa sinua lähtemään kouluun?
5. Onko kotona jotakin, jonka vuoksi olet mieluummin kotona kuin menet kouluun (esim. oma rauha tai tietokoneella pelaaminen)?
6. Mikä koulussa vaikuttaa siihen, ettet mene kouluun? Yritä saada kokonaiskuva siitä minkälaisessa ympäristössä oppilas elää.
7. Mikä koulussa vaikuttaa siihen, ettet mene tunnille?
8. Mikä koulussa aiheuttaa sen, että lähdet koulusta ennen koulupäivän päättymistä?

Tehkää yhteenveto keskustelusta sekä mahdollisista toimenpiteistä ja seurannasta.

POHDI OPETTAJAN OMINAISUUDESSA SEURAAVIA ASIOITA, JOTKA VOIVAT LISÄKSI VAIKUTTAA OPPILAAN LÄSNÄOLOON:

Poissaoloa ei tule tarkastella vain esim. oppilaan käytöksen, tunteiden ja ajatusten ongelmana. Yritä saada yleiskuva sosiaalisesta ympäristöstä, jossa oppilas elää. (Esim. turvaton koulutie, suhtautuminen koulun arvoihin, taloudellinen tilanne).

1. Onko koulu- tai oppimisympäristössä puutteita tuen suhteen?
2. Onko oppilas kokenut useita koulun, luokan tai opettajan vaihdoksia?
3. Onko suhde opettajaan huono?
4. Onko oppilaan kanssa työskentelevien aikuisten välillä epäselvä vastuunjako?
5. Kiusataanko oppilasta?
6. Kohdellaanko oppilasta loukkaavasti?
7. Onko oppilas ryhmäpaineen alaisena, niin ettei voi mennä oppitunnille?

KESKUSTELUPOHJA OPPILAAN KANSSA KÄYTÄVÄÄN KESKUSTELUUN

Mikä saa sinut tulemaan kouluun?

Mikä koulussa vaikuttaa siihen, ettet mene kouluun?

Mikä auttaa sinua lähtemään kouluun?

Onko kotona jotakin, jonka vuoksi olet mieluummin kotona kuin menet kouluun?

Mikä saa sinut menemään tunnille?

Mikä koulussa vaikuttaa siihen, ettet mene tunnille?

Mikä auttaa sinua menemään tunnille ja olemaan siellä?

Mikä koulussa vaikuttaa siihen, että lähdet koulusta ennen koulupäivän päättymistä?

